

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: Kiadja:
VÉSZI JOZSEF. BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 ft.).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Az osztrák nyavalya

Budapest, szeptember 3.

(v.) Körber uron, Ausztriának ez idő szerinti való miniszterelnökén, rövid kormányzati pályafutása során sok furcsa dolog esett meg; de ennél a legújabb kalandjánál furcsábbat még ő sem tapasztalt soha. A csehek ugyanis papot küldtek a nyakára a halotti szentségekkel, sőt meg is faragták a fejfáját és sirgődröt is ásattak neki. Szóval, egy szép nap reggelén csak arra ébredt ő excellenciája, hogy megkínálnak látta magát az enyészetnek minden komfortjával, sőt reggelizés közben azt is olvashatta magáról a cseh lapokban, hogy a lélek ugys már csak hálni jár beleje, a legokosabban tenné tehát, ha a maga jószántából tüstént kimulna, mivel ellenkező esetben nemokára amugy is le fogna bunkóztatni. De Körber uron nem fogott a jó tanács. Az osztrák miniszterelnök úgy találta, hogy étvágya elég jó, egészségi állapota kifogástalan s hogy tehát reá nézve stilszerűbb lesz tovább élni egy később bekövetkehető erőszakos halál kockázatával, semmint már most ép testtel igénybe venni azt a halálkomfortot, amelyet szláv ellenfelei olyan készségesen kínálnak neki. A helyzet ma tehát az, hogy Ausztria most is olyan beteg, mint volt azelőtt, ellenben a Körber-kabinet egészségebb, mint valaha.

Valóban nincs is miért bukna meg épp mostanában az osztrák kormány. A Körber-kabinet egy határozott politikai irányt képvisel, amely — igaz — eddigelé még nem tudta a maga sikerét kivívni, de amelynek kudarca sem következett be a mai napig. Az utolsó pillanatig ragaszkodni az alkotmányos kibontakozás lehetőségének reményéhez s a hangyák szorgalmának megátalkodottságával tenni újabb meg újabb kísérleteket a Reichs-

rath munkaképességének helyreállítására: ime a törekvés, amely a Körber politikájának célját és tartalmát szolgáltatja. Májbeteg politikusok azt fogják erre mondani, hogy merő, sőt vakmerő optimizmus az egész. De az osztrák viszonyok ma már annyira elfajultak, hogy csupán ez a két véletel nyujtht még megoldást: vagy a gyáva rezignáció, vagy a bátor optimizmus. A közbenső utvonásokat járhatatlanokká tették az utolsó esztendő ádáz zivatarai. Badeni alatt szemérmesen, Thun alatt nyiltabban a rezignáció jegyében mozgott az osztrák politika. Akkoriban a kormányzati bölcsesség odaát abból a feltevésből indult ki, hogy a német hegemónián alapuló régi Ausztriának vége szaz 1867-ben alkotott egységes államszervezet tarthatatlan, minélfogva a szlávág kezébe kell Ausztria gyepőit adni minden áron, még azon az áron is, hogy urrá lesz a federalizmus. Ennek az irányzatnak az uralma alatt nem vetettek semmi komoly súlyt a Reichsrath munkaképességére s a kátyuba rekedt alkotmány kiszabadítására. A német elem forradalmi háborgása ellen a Badeni-Thun politika zsebében ott volt a kész recipe: ideiglenes abszolútizmus, átmenetül az oktrojálható új alkotmányhoz, amely megteremtí majd az új, a federalizált, a szláv vezetés alatt álló Ausztriát. Ez a politika, amilyen erőszakosnak látszott, olyan gyáva volt alapjában. Hajtó ereje a rezignáció volt, a tompa és tanácstalan lemondás az egységes államszervezet fenntarthatóságáról s az alkotmányos kibontakozás lehetőségéről. De nem csupán gyáva volt ez a politika, hanem rövidlátó is: nem vette észre, hogy a régi alkotmány felfüggesztése s az újnak oktrojálása végzetes válságba sodorta volna a monárkia közjogi szervezetének alapját, a dualizmust. És nem számolt továbbá azzal sem, hogy Magyarország nem nézhetné közömbösen az osztrák alkotmánynak ilyen

felugását s az osztrák államiságnak ilyen szétvadását, hanem jogot formálna magának a közjogi kiegyezés előfeltételeinek nyilvánosság megdőléséből arra a védelmi műveletre, amelynek jogi lehetősége ott lappang az 1867: XII. törvénycikkből: a surlódási pontok csökkentésére, a közjogi elszigetelődésre.

Ausztriának és a mornarkának nagy szerencsére ez a gyáva és vak politika megbukott. És Körberben feléledt az alkotmányos lelkiismeretnek, ha úgy tetszik: az alkotmányos optimizmusnak politikája. Ez a politika a fáradhatatlan, a csüggedést nem ismerő közvetítést jelenti a szerencsétlen mértékben meghasonlott nemzetiségek közt. Törekvése az, hogy ami félreértés közbe-csuszott a cseh-német meghasonlásba, azt lojális felvilágosítás és szorgos kérések útján kiküszöbölje, a valódi érdekellentéteket pedig a tulságok enyhítése s a szenvedélyek leszerelése útján áthidalja. Apró balsikerek érhetik ezt a becstelens, őszinte politikát; de legyőzöttnek csakis akkor fogja magát elismerni, ha a csehek és a németek egyformán bevallják, hogy kiveszett belőlük az osztrák lelkiismeret s hogy bennük a faji szenvedély korlátlan urává lett az állampolgári öntudatnak. Amíg a meghasonlott nemzetiségek csak egymásról állítják ki a pártütés bizonyítványát, addig a Körber bátor optimizmusának nincs mért visszavonulnia; ha saját magát lepleznék a forradalmároknak, akkor, de csakis akkor kell Ausztriának az alkotmányos kibontakozásról lemondania. Ugy látjuk, hogy Körber mostanság még a parlamenti tényezőkkel tárgyal; s a külső jelek mintha azt mutatnák csakugyan, hogy eddigelé még nem érte el a kívánt eredményt. De nem hinnők, nem hihetjük, hogy küldetését ezzel befejezettnek lássa. Nyilván folytatni fogja szívósan a maga kísérleteit; s őszire valószínűleg ismét összehívja a Reichsrathot, hadd derüljön

TÁRCA.

A Keszegh István koponyája.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: Goda Géza.

— Nagyságos uram — mondta a cingár kis vívómester, miközben összeütötte a bokáját s mélyen meghajolt, Borzalino vívómester vagyok.

— No, ma az? Foglaljon helyet, Borzalino ur!

Borzalino ur leült a zsölyébe, maga alá huzta vékony lábszárait s figyelt.

— Megkapta a sürgönyömet, nemde? kezdte Keszegh István, a bodajki földbirtokos.

— Meg és sietve jöttem nagyságodhoz. Tegnap este indultam el Budapestről a gyorsvonattal s azóta uton vagyok. A dolog sürgős voltára való tekintettel át sem öltöztem, hanem egyenesen ide jöttem.

— Jól van, barátom. A dolog különben nagyon egyszerű. Egy kis marakodás az egész. Ismeri a Bajesy Palit? Az udvardi birtokost?

Borzalino úgy tett, mintha gondolkodnék.

— Nem ismerem, — mondta aztán határozott hangon.

— Nem? Csodálom. Annak pedig sok marakodása volt már életében. Nagyon rabiátus fiatal ember s a kifejezéseiben nem valami változatos, sőt mondhatnám, durva és sértő. Olyan kifejezések, mint például hájfejű, tökfőjű, napirenden vannak nála.

Borzalino vívómester mosolygott.

— Bizony ez sértés.

— Már hogyné, kérem? Persze, hogy sértés. Az ember feje úgy össze van nőve a testé-

vel, hogy aki a fejét sérti, az az egész embert sérti. No nem igaz? Hát én ezt az infamis szemtelenséget meghallottam, tudomásul vettem s fegyveres elégtételt kértem a Bajesy-gyerektől. Holnap tizenegy órakor lesz a verekedés.

— Karddal?

— Avval. En ugyan nem értek hozzá valami nagyon, Bajesy Pali pedig úgy bökdöölzik vele, mint valami spadassin. Pesten legénykedett, ott tanulta a módját.

— Súlyos föltételek mellett verekednek, nagyságos uram?

— Attól függ, hogy 6 mekkorát vág. Ha 6 nagyot vág, én is nagyot vágok.

— És tőlem mit kíván nagyságod?

— Magától? Azt hittem, hogy már régen kitalálta. Azt mondják, hogy ilyenkor nem árt, ha az ember valami avatott mestertől megtanul egypár mestervágást.

— Oh kérem! Nagyon megtisztel nagyságos uram — mondta Borzalino s meghajtotta a fejét. A helyzet súlyos voltára való tekintettel azt proponálnám, hogy a gyakorlatokat mindjárt kezdjük el. A föllállást, az ugrásokat, néhány fontosabb vágást és gardot egy pár óra alatt tökéletesen elsajátíthat nagyságod. De ennyit okvetlenül el kell sajátítania, hogy sohasem tehessen szemrehányást magának.

— Jól van no — mondta Keszegh István s föllállt. — Tegyen velem, amit akar. Majd átmegyünk ide a nagy szalonba. Ott több hely van.

Keszegh István kitérta a szalonajtót s átkísérte vendégét.

— A foteleket félretoljuk az utból — magyarázta aztán s kurta lábával odébb tolt egy kareus francia széket. — A pamlagot idehuzzuk a sarokba, a szőnyegetek pedig fölgöngyölítjük. Csakugyan le is hajolt. Csak a két kurta

lábszára, széles háta és kopasz, csillogó koponyája látszott. Nagyon lihegett, amint ott kukolt a padlón s a szőnyeggel vesződött. Borzalino a másik oldalon tologatta a butorokat.

— Engedelmet kérek, mester ur, hogy nem hívok hozzá segítséget kívülről, de ha valamelyik szolgom megtudja, hogy mit csinálunk —

— Kérem! Természetesen!

— Különben is mindjárt meglesz — biztatta aztán önmagát. Tüstént.

Sikerült fölgöngyölíteni a nehéz szőnyeget. Föllállt s a szőnyeg végét mára lábával rugta meg.

— No így — mondta nyögve. Még csak a kabátomat vetem le s aztán hozzá foghatunk.

Borzalino ezalatt fölhozta a bőrdíjét és előszedte belőle a fegyvereket. Finom olasz pengéket, két fekete keztyűt, vivó álarokot.

— Hát olyan matracot nem hozott magával Borzalino ur?

— Matracot? Mellvédőt gondol nagyságod? Nem. Hozzá kell szokni a vágásokhoz. Ez rendszer dolga s ettől nem térhetek el.

— Nem bánom, de mégis jobb volna. Hát hova álljak?

Borzalino föllállította Keszegh Istvánt, kezébe adta a kardot, fejére huzta a maszkot s lehajolt.

— A lábát, nagyságos uram. Tegye ki a jobb lábát. Így! Még jobban. Nyujtsa ki a testét. Jobban, még jobban!

A gazda engedelmeseget s vivó állásba állott. Borzalino szembe állt vele s úgy nézte. Alig tudta elfojtani a nevetést, amint a köpös kis embert így megpillantotta. A sisak alól kivilllogott a szeme és a tar koponyája. Kurta lábszárai szétterpesztve, szinte lehajoltak a padlóra.

— Megjárja — mondta aztán. — Most az ugrásokra fogom megtaní nagyságodat. Az ug-

ki, tart-e még a destrukció tébolya az obstrukció táborában. Am ha akkoráig is meddő maradna az ő becsületes igyekeve, egyet minden esetre el fog érni: azt, hogy Ausztria népei előtt be lesz bizonyítva, hogy *parlamentárák* se nem tud, se nem akar az ő érdekeik megóvásáról, az ő jólétük emelkedéséről gondoskodni. És akkor még mindig megfelelőbbézi Ausztria ügyét az osztrák parlamenttől az osztrák népekhez, a pártok önkényétől és szeszélyétől a tömegek életöztönéhez. A választók megmondják majd, mit akarnak inkább: a vizsgálódások folytatását-e, mely meddőségre kárhóztatja a törvényhozást és megőrli az államszervezet erejét, vagy pedig a nemzeti-ségi ellentétekben lakó feszítő öröknek lojális mérközését, mely a meghasonlott érdekeknek lassu kiegyenlítésére vezet. Csak ha az derülne ki, hogy a választottak tébolya a választók olthatatlan szenvedélyéből táplálkozik s hogy a tömegek cinkostársaisaivá lettek a parlament pártütésének: csakis akkor kellene a végleges kudarc pecsétjét ráütni a Körber-kabinet aktáira. Akkor aztán csödbe jutna a mostani kormány optimizmus, de vele együtt az osztrák alkotmány is. S hogy ezután mi lenne, arra bajos háborzongás nélkül gondolni. A magyar politikának akkor csakis egy gondja lehetne: hogy valamiképp ne keveredjünk bele magunk is abba a szomorú csödtömegbe.

BELFÖLD.

Törvényjavaslat beruházásokról. Mint félhivatalosan jelentük, a kormány törvényjavaslatot készített, mely a legfontosabb és legszükségesebb állami beruházásokról rendelkezik. Ez a törvényjavaslat magában foglalja mindazokat a nagyobb beruházásokat, melyek a pénzügyi, földmívelésügyi, közoktatásügyi és kereskedelmi minisztériumok keretében előezedhetetlenül szükségesek. A javaslat kézen van. Valószínűleg tárgyalás alá kerül már a szerdai minisztertanácsban, mindenesetre azonban a törvényhozást az ősi ülészek alatti foglalkoztatni fogja.

A szabadelvű klubban ma volt az első népe-sebb est. Nagyobb számmal jelentek meg a vidékről is a képviselők s a fővárosban tartózkodók majd mind. Rövid időre megfordult a klubban a miniszterek közül báró Fejérváry Géza, aki jószinben és kitűnő hangulatban van s kedélyesen beszélgetett a klub tagjaival. Az egybegyűlt párttagok nagy melegséggel gratuláltak Lukács Bélának, a párisi kor-

rásnál a könnyedség, a hajlékonyság és rugalmasság a fődolog. — Aztán megmutatta, hogy miképpen kell kinyújtott karokkal ugrani. Sovány ember volt, ugy el tudott nyulni, mint a tészta.

Keszegh István utána csinálta a dolgot. Ugrott. Borzalino dühösködött.

— Nem jól van! Ne úgy! Így kiütik a kezéből a kardot. Így fölbukik nagyságod s hanyatt esik. Mégegyeszer.

Keszegh István megint ugrott.

— Az Istenért! — kiabált a mester. — Hát látott ön már embert, aki így ugrik? Így?

Borzalino komikus ugrásokkal mutatta ő nagysága ügyetlen mozdulatait.

— Ujra!

A gazdáról szakadt az izzadság. Mellezihált s vagy háromszor is megállt, hogy letörülje a koponyáját.

— Ne vegye le a maszkot! Ne vegye le! Nem engedhetem! Ez rendszer dolga s ettől nem térhetek el.

Keszegh István tehát nem vehette le a maszkot s nem törülhette meg a koponyáját.

— Tovább! — kiáltott Borzalino. — Előre, egy, kettő, három!

Keszegh István nagyot ugrott s meg volt győződve róla, hogy ezt senki sem tudja utána csinálni, de Borzalino most már elkétkült dühében.

— Nem jó! Nem jó! Vigyázzon, mert olyat ütök a fejére, hogy . . .

A nagyságos ur most abbahagyta az ugrálást. Eldobta a kardot, lehuzta a maszkot a fejéről s azt is földhöz vágta.

— Így nem járunk — mondta lihegve. Nem bánom, ha megölnék is, de így nem csinálhatjuk a dolgot.

A vívomester meghajlította a pengéjét, elhuzta a talpa alatt s gondolkodott.

— Nagyságod nagy könnyelműséget mondott most. Kérve-kérem, hogy tolytassa a ga-

mánybiztosnak azért a szép sikerért, a mit Magyarország kivivott a párisi kiállításon s azért, hogy mindennütt gondosan őrködött a magyar állami szuverenitás teljes érvényesülése felett.

KÜLFÖLD.

A forrongó Balkán. Bulgáriában és Romániában forr a világ, a két ország uralkodói ezalatt a nyugaton nyaralnak. Távollétük jelentősége azonban nem egyforma. *Károly* király nem tartja szükségesnek a hazatérést, *Ferdinánd* fejedelem pedig nem mer hazamenni. Miért nem mer? Azért, mert most már a bolgár nép körében egyre jobban terjed az a vélelem, hogy *Ferdinánd* egyszerűen hazarúgta, aki nem mer a bolgár-macedon liga élére állani, annak terveit — nagy nemzeti tervek, mint ahogy Szófiában hiszik — tüzzel-vassal végrehajtani. *Ferdinánd* most a közóhaj szerint gyorsan döntő lépéseket kellene tennie, holott *Ferdinánd* örül annak, hogy él. A fejedelem sem állásánál, sem nevelkedésénél fogva nem állhat gyilkosok, rablók és merénylők élére, már pedig a liga vezéréberek körülbelül ilyen alakok, ami azonban csöppet sem tartja vissza a bolgár kormányt attól, hogy ezekkel az emberekkel atyafiságos összeköttetést tarison fön, sőt segítkezzék nekik. Az *Ivanov*-kabinet ezzel elvesztette a tisztesseges jelzőre való jogát s határozottan ázsiaiának mutatkozott be. Szemben a bolgár kormány és izgatok minden mértéket túllépő hetvenkedéseivel elismerés illeti a román kormányt és a román politikuskokat, hogy hidegvérüket a számos areátlan provokációval szemben is megővta és ezt a háborus ügyet egyelőre a vizsgálóbíró kezébe tette le.

Bukarest, szeptember 3.

A hivatalos lap *Mihajleanu* meggyilkolása ügyében hat bírói végzést közöl, amelyek *Szarajov* Borist, *Kovacev* Vladimirt, *Davidovot*, *Ikonavot*, *Trolevet* és *Burlakov* Sándort mint büntársakat vizsgálóbíró elé idézi. Minthogy a nevezettek nincsenek a hatóságok hatalmában, in comuaciam fogják őket elítélni.

Bukarest, szeptember 3.

A legelőkelőbb bukaresti lapok a következő, hivatalosnak látszó kommunikét adják közre:

Most, hogy már teljes bebizonyítást nyert a bolgár hatóságoknak a macedon forradalmi bizottsággal való összeköttetése, egész Európa feladatává vált az erélyes közbelépés, a rendkívül nagy veszélyt magában rejtő akció elnyomása és a legerélyesebb megtorlási intézkedések togoztatása. Ha ez nem történne meg, Románia szabad kezét nyer s bizonyára készen lesz, hogy ha kell, fegyveres uton vegyen magának védelmet. Mar pedig a helyzet mindinkább ezen végkifejződés felé bonyolódik.

korlatokat. En nem állhatok jót semmiről sem. On a kezdet kezdetén van, ugrásai rosszak, kétségbeesettek. Nem akarok jósólni, de . . .

— Nem bánom — mondta Keszegh István, miközben a fotele hanyatlott s a homlokát törülgette. — Ha megesznek, sem folytatom. Magának könnyű. Magának gummi van a derekában.

Borzalino könnyörgött.

— Biztos vereség — mondta. Olyat és oda fog vágni az ellenfél, amilyet akar és ahova akar. Kérem, könyörgöm nagyságos uram.

A gazda nem engedett. Vastagnyaku, kemény fejú ember volt. Amit kimondott, azt kimondta.

— Nem! — mondta dühösen. Holnap tizenegy után majd beszélünk. Várjon meg a kaszánya előtt, a párbaj után. Nem bánom, akármi lesz is, de ezt nem csinálom tovább. Punktum.

Borzalino összecsomagolta a fegyvereit, vette a kalapját s dühösen távozott.

— Vigye el az ördög — gondolta. Sohasem láttam még ilyen szerencsétlen figurát. Biztos, hogy összemélték!

Másnap csakugyan megverték Keszegh István nagybírtokos urat. Mikor a párbaj után lejtött a kaszányából, Borzalint már ott találta a kapu alatt, aki ijedten csapta össze a kezét.

— Ugy-e megmondtam nagyságodnak? Így össze-vissza vagdalni valakit!

A gazda feje ugy be volt kötözve, hogy csak a két szeme látszott ki a kötésből. Két oldalt lefityegte róla a vatta.

— Micsoda? — kiáltotta. — Még hogy maga megmondta? Maga azt mondta barátom, hogy összemélték, mint a palacsintát. Pedig kutya bajom se lett.

Borzalino bámult.

— Hogy érti ezt nagyságod?

— Hogy hogy értem? Hehe! Nem rossz. Hát mindössze két vágás van a fejemen. A

Az orléani herceg politikai programja. Nagyságára megtudtuk, hogy az orléansi herceg, aki a maga személyében restaurálni akarja a francia királyságot, minő politikai faktorokra támaszkodik s minő elvekkel szeretné Franciaországot kormányozni. Ezt eddig a titok leple fődte, de egy levél, amelyet a pretendens a *Soleil* című orléanista lap munkatársaihoz és ez uton összes híveikhez intézett, valóságos politikai programot tartalmaz, amelyet a nacionalisták bizonyára erősen szerepeltetnek majd az ősi politikai versengésben. A herceg, mint levélből kitűnik, a mostani politikai frakciók közül a *nacionalistákat* és *antisemitákat* tartja áltai megvalósítónak. En védelmeztem a hadsereget — ugymond — amely Franciaország becsületét testesíti meg és annak megmentését lehetővé teszi. En óvni titeket a zsidók és a szabaddómivegek kozmopolitizmusa ellen, amely az országra romlást és szegényt hoz. — Azonfelül ígéri a közigazgatás decentralizálását, amivel a vidékek akar kedveskedni. E jelzők azonban csak nagyon kevés emberre fognak hatni. A herceg épp azt a két pártot használja fel baráti szolgálatokra, amelyek napról-napra fognak hiroson és tekintélyben.

Az osztrák válság.

Bécs, szeptember 3.

Dr. *Koerber* osztrák miniszterelnököt a király tegnap hosszabb kihallgatáson fogadta. A cseh lapoknak ebből az alkalomból a mostani kabinet bukásáról terjesztett hírei nem felelnek meg a valóságnak. De olyan értelemben sem döntött az uralkodó, hogy, amint beszélik, holnap vagy holnapután már a hivatalos *Wiener Zeitungban* meg fog jelenni a reichsrathot feloszlató rendelet. *Koerber* a tegnapi audiencián egyszerűen jelentést tett a királynak a parlamenti helyzetéről és arról, hogy a csekhek nem akarják abba hagyni az obstrukciót. Az uralkodó egyelőre fenntartotta magának a döntést, de azt hiszik, hogy még e hét folyamán megadja beleegyezését a reichsrath feloszlatásához, mert *Koerber* minisztériuma még teljesen bírja az uralkodó bizalmát.

Abban az esetben, ha a reichsrathot feloszlatják, nyílt kérdés, vajjon azonnal kitűzik-e az új választást, vagy pedig egy ideig a 14. szaksz alapján parlament nélkül fog kormányozni a minisztérium. Ha a király döntése e héten még nem történik meg, bizonyosra veszik, hogy azonnal megváltozik, amint a galíciai hadgyakorlatról visszatér. Mint ilyenkor a politikai körökben történni szokott, a legkalandosabb híresztelések járnak. Vannak, akik azt beszélik, hogy dr. *Koerber* a képviselőház feloszlatása után a választókat annyiszor fogja a választási urnához hívni, amíg képviselőiket azzal az utasítással nem küldik a parlamentbe, hogy dolgozzanak. Arról azonban még nincs szó, hogy mi történjék akkor, ha ez a rendszabály is eredménytelen lesz.

A tegnapi audiencia máskülönbén is politikai tekintetben rendkívül fontosságu. *Koerber*en

homlokotmló a tarkóimig. Hát ez is valami? Néznék meg azt a pesti fiesurt, a spadassint. Olyat vágtam a gyomrára, hogy még most is azon tanakodnak odafön, hogy merről kezdjék meg az öltést. Hehe!

— Nagyságod megverte?

— Meg? Olyan cselvágást használtam, aminőt maga sem látott még. Nézze! A Laci gyerek ott állt, én meg itt.

Keszegh István mutatta a helyzetet.

— Mikor a segíték odaadták a kardokat, a legényke meghajlította a pengéjét s rám mosolygott. Aztán a fejemet mustrálta. Hehe — gondoltam — ez a fejemet utazik? Az én fejemre, a megsértett fejemre? S akkor valami nagyszerű gondolat villant meg az agyamban.

A gazda hangosan beszélt s a sétapálcájával hadonázott. Nagyokat suhintott vele a levegőbe és ide-oda ugrált, miközben tovább magyarázott.

— Hát nézzen ide! A segéd azt mondta: Rajta! Abban a perében én már a nyakam közű huztam a fejemet s előre nyújtottam a felső testemet. Oda kináltam a fejemet az ellenségnek. Hadd legyen meg az öröme. Az aztán ugy rávágott a koponyámra, hogy más ember menten elrepedt volna tőle. De én azoközben még gondolkodni is tudtam a fejemmel s kitaláltam, hogy most csak a gyomrára kell ütönm. Gyomron is vágtam, csakugy porzott.

— A cselvágás tehát nemde az volt, nagyságos uram, hogy amíg ő primet ütött, ön egy villámgyors ríposzital alámászott a kardjának s cerelet vágott?

— Ördögöt vágtam! Csak odatartottam a koponyámat, mert biztam benne, hogy annak kutyabaja sem lehet. A manónak kell a prim meg a cerele! Koponya köll hozzá barátom, jó magyar fej. Ha tőkefj is különben.

kívül más minisztereket is fogadott az uralkodó, s mint beszéltek, a képviselőházi feloszlásán kívül szóba került a *részleges kabinetválság* is. Különösen *Rezek* cseh miniszterrel jelentik, hogy le fog mondani. De lehetséges, hogy ez is csak az új-csehek naiv ohajtása marad.

Ami a reichsrath feloszlásán kívül egyéb rendszabályokat, mint a *nyelvtörvény és új házszabályok oktrojálását* illeti, amelyekről a cseh lapok annyit írtak, ezekről szó sincsen s illetékes helyen még csak nem is foglalkoztak velük komolyan. A cseh lapok minden cáfolat ellenére azt állítják, hogy a *kabinetválság* bekövetkezett.

Bécs, szeptember 3.

Széll Kálmán miniszterelnök ma délután 2 órakor dr. *Hozay* titkár kíséretében Rátótól Bécsbe érkezett. A magyar miniszterelnök bécsi útját politikai körökben *fontos politikai ténynek* ismerik el.

Beavatott politikai körökből szerzett értesülés szerint a magyar miniszterelnöknek az osztrák fővárosba való érkezése azt jelenti, hogy az *osztrák válság elérte tetőpontját*, amennyiben *Széll* Kálmán ideérkezése nem jelenti azt, hogy ő a királynak a magyar politikai ügyekről tegyen jelentést, hanem azt, hogy a magyar kormányelnök véleményét fog mondani az *osztrák ügyek elintézésére* vonatkozólag. És miután *Széll* Kálmánnak ismeretes álláspontja az, hogy az *osztrák válság közepette a parlamentarizmus, illetve az alkotmányosság első fenntartásaként*, jó részben *Széll* Kálmán tanácsától függ a holnap vagy holnapután bekövetkezendő döntés. Mindenesetre jellemző, hogy dr. *Koerber* a korona tegnap hosszabb kihallgatásán fogadta, mely alkalommal teljes bizalmát fejezte ki iránta. Ez alkalommal a korona azt a nyilatkozatot is tette, hogy *újabb személyváltástól nem remél semmi változást az osztrák helyzetben*. Ilyen körülmények közt a korona a miniszterelnöknek esetleges lemondását sem fogadja el. *Koerber* tehát minden körülmények közt megmarad az osztrák kormány élén.

Bécs, szeptember 3.

N. W. *Ab.* szerint a korona döntése alighanem az uralkodónak a galiciai hadgyakorlatokról való visszatérése után fog bekövetkezni, nincs azonban kizárva, hogy a döntés már most, a királynak itt időzése alkalmával megtörténik.

Bécsi politikai körök azt hiszik, hogy a kormány a parlamentet mindaddig feloszlatta tartja, míg egy munkaképes parlament össze nem ülhet. Egy német képviselő kijelentette, hogy ma beszélt egy osztrák miniszterrel, aki azt mondta, hogy a *Ház feloszlása tény*, csak még egy kis formakérdés lesz elintézendő, úgy hogy a feloszlást a legközelebbi napokban a bécsi hivatalos közlöny után közzé teszik.

Ma és holnap minisztertanácsot tartanak. Hir szerint ezeket koronatanács is fogja követni. E célból ma szabadságidejének megszaktításával az osztrák pénzügyi és honvédelmi miniszterek ideérkeztek.

Bécs, szeptember 3.

Az ausztriai helyzet nem változott. Jól értesült részről jelentik, hogy a korona döntése még a hét végén be fog következni. Az uralkodó súlyt vet arra, hogy a *Koerber*-kabinet fennmaradjon s még részletes miniszterválság se legyen.

Széll Kálmán miniszterelnök bécsi látogatása a magyarországi politikai ügyekkel van összefüggésben. A magyar miniszterelnök ma délután jött meg s azonnal találkozott *Koerber*rel. Tárgyalt továbbá *Goluchowski* külügyminiszterrel és *Kállay* közös pénzügyminiszterrel.

Ő feisége, a *Neues Wiener Tagblatt* jelentése szerint, holnap kihallgatásán fogja fogadni a magyar miniszterelnököt. Magyar politikusok körében beszéltek, hogy *Széll* Kálmán egyenesen a korona meghívására jött Bécsbe, nemcsak azért, hogy a magyarországi politikai kérdésekről referáljon, hanem főképpen azért, mert az ausztriai politikai helyzet ma egészen más, mint volt *Széll* Kálmánnak legutolsó bécsi tartózkodása idején.

Pága, szeptember 3.

Itteni politikai körökben hire jár, hogy a

korona végleges döntése előtt *Koerber* miniszterelnök újabb tárgyalásokat fog kezdeni a cseh pártok vezetőivel.

A kínai háború.

Budapest, szeptember 3.

A most már egész terjedelmében ismeretes orosz javaslat első hírére azt mondtuk e helyen, hogy fordulatot jelez a kínai kérdésben. A fejlemények tulságosan igazolták felfogásunkat. Az a javaslat nemesak fordulatot, hanem valószínűs felfordulást is idézett elő. Az európai koncert meg van bontva; teljes disszonancia váltotta fel. Még Franciaország sem osztozik teljesen szövetséges társának a felfogásában, ami nagyjelentőségű dolog. Az Egyesült Államok sem csatlakoznak olyan feltétlenül az orosz javaslatához, mint az első pillanatban hinni lehetett. Anglia duzzog s fenntartja magának elhatározása hivatalos kijelentését, míg Németország nyílt haragra kél az orosz diplomáciai csíny ellen. A független német sajtó élesen kikel az orosz sakkhuzás ellen, amelyet egyenesen Németországgal szemben való barátságatlanságnak, a német politika ellen ácsott aknának nevez s annak a bizonyosságát látja benne, hogy a Berlin és Pétervár közt fennálló dinasztiai viszonyok éppenséggel nem eredményezték a két állam barátságos szövetségét. Oroszország Németországgal teljes ellentétben fogadta el Li-Hung-Csangot közbenjárónak s egyenesen ellene dolgozik Németországnak — ezt hangoztatják a német lapok s hozzáteszik, hogy Vilmos császár legutóbbi beszédeiben hiába pazarolta Oroszországra a szeretetreméltóságát. Közlik is, hogy Vilmos császár katonatisztek előtt azt a kijelentést tette, hogy a *német csapatok nem fognak Pekingből kitakarodni*, még ha az összes hadtesteket kellene is mozgósítani.

Miként fognak ezek az ellentétek elsimulni, az előre nem látható; de az bizonyos, hogy ha hatan civakodnak, örül a hetedik — tudniillik Kína, mely a maga agyafurtságában talán számított is a barbár idegen ördögök emez egyetlenségére.

Mai tudósításaink a következők:

Az orosz javaslat.

(Vilmos császár Peking feladásáról.)

Berlin, szeptember 3.

A *Welt am Montag* című hétfői lap állítólag jó helyről vett értesülése alapján jelenti, hogy a *német császár szombaton tiszti körben azt a kijelentést tette, hogy semmiesetre sem fogja Pekinget feladni*, ha e célra egész hadseregét kell is mozgósítania.

London, szeptember 3.

A *Central News* berlini tudósítása szerint *Németország elvetette Oroszország indítványát és 6 vizont azt indítványozta, hogy ám vonja vissza Oroszországot a maga csapatait, de a többi hatalmak a saját belátásuk szerint járjanak el.*

Berlin, szeptember 3.

A nagyhatalmak kormányai közt még folynak a tárgyalások Oroszország terve fölött. Németország már állást foglalt abban a kérdésben, vajjon hozzájáruljon-e Peking kiürítéséhez, de a pétérvári jegyzérek csak akkor fogja a választ megadni, ha már valamennyi kormány válasza ismeretes lesz.

(Az angol közvélemény.)

London, szeptember 3.

A lapok mind egyetértenek abban, hogy Oroszországnak az elhatározása, hogy csapatait a többi hatalmak elhatározására való tekintet nélkül *kivonja Kínából*, nagyon alkalmas arra, hogy *igen súlyos válságot idézzen föl*. A csapatok általános visszavonásának ellenzése rendületlen marad. Csaknem valamennyi lap egyetért abban, hogy Oroszország elhatározása semmiképp sem egyeztethető össze az orosz politika némely céljaival, amelyekről az augusztus 25-iki orosz jegyzékben szó volt.

London, szeptember 3.

A lapok a következő, augusztus 31-én kelt sanghaji táviratot közlik: Hir szerint a német követség ide teszi át a székhelyét, de valószínűleg csak addig marad itt, míg *Waldersee* meg nem érkezik. A *Times* pekingi levelezője azt mondja, hogy a császárnak és az udvarnak nyilván vissza kell térnie Pekingbe, hogy végleges tárgyalásokat lehessen kezdeni. Az azonban feltétlenül bizonyos, hogy a *csapatok általános visszavonulása*, amit hosszas tárgyalások, egyezkedések és intrikák követnének, a *civilizáció jogainak Kínában való teljes feladását jelentené*. A kínaiak is, sőt még a kínai hivatalnokok is egészen nyíltan mondják, hogy ha a reaktív vezéreit a legszigorúbb büntetéssel nem sújtják, a birodalom újjászervezése és reformálása lehetetlen.

(Az Egyesült Államok.)

New York, szeptember 3.

A *Sun* azt mondja, hogy *Amerika nem fogadta el Oroszország javaslatát*. Amerika az összes hatalmak harmónikus együttműködésére törekszik akként, hogy a szövetséges hadak *Pekingben maradjanak*, de ha valamelyik hatalom visszavonja csapatait, Amerika követi példáját. Japán ugyanolyan álláspontot foglal el ebben a kérdésben, mint Amerika.

(Mit akarnak az oroszok?)

London, szeptember 3.

A Reuter-ügynökség jelenti Sanghaiból: Az az európai fővárosokból érkezett hír, hogy Oroszország elhatározta csapatainak Pekingből való kivonását, Sanghaiban nagy csodálkozást keltett. Az idegen hivatalnokok el sem hitték a hírt, mikor először jelentették kínai forrásból, úgy vélték, hogy Oroszország minden lépése az okkupáció terén állandó területfoglalás reményében történt. Oroszország a vasutal kezében tartja a helyzet kulesát. Ha a jég elzárja a takui kikötőt, a többi hatalom a pekingi csapatok élelmezése tekintetében Oroszországra lesz utalva. A többi hadsereg tisztjei folyton azt jósoltatták, hogy az oroszok hatalmukban akarják tartani a Pekingbe vivő vasutat és fenn akarják tartani az erdőöktől és az arzenáloktól Pekingbe vivő vonalakat, ami a legerősebb pozícióit biztosítaná nekik valamennyi nemzet között. Így tehát lehetséges, hogy pénzügyi szempontok birták rá Oroszországot legújabb elhatározására. Oroszország csak nagy fáradtsággal tarthatja fenn csapatait. Hir szerint az orosz katonák élelmezése főleg rekvirálástól függ.

(Li-Hung-Csang.)

London, szeptember 3.

A Reuter-ügynökségnek jelenti Sanghaiból 2-iki kelettel, hogy *Li-Hung-Csang ott marad*. Arra törekszik, hogy az idegenek között egyetlenséget támaszson. Ma azt mondta Anglia és Amerika képviselőinek, hogy Oroszország megígérte, hogy legközelebb a többi hatalmak politikájától függetlenül, kivonja csapatait Pekingből. Ezt azonban nem hiszik el, ellenben azt hiszik, hogy *Li-Hung-Csang* másfelől az oroszokat is arról értesítette, hogy az amerikaiak és angolok tettek ilyen ígéreket.

London, szeptember 3.

A Reuter-ügynökség jelenti Tiencincből 29-iki kelettel: Hir szerint az *amerikai követ* ragaszkodik ahhoz, hogy *Li-Hung-Csangnak* engedjék meg, hogy tanácskozás végett Pekingbe utazzék. Ide most bőséges készletek érkeznek és Pekingbe is szállítanak készleteket.

Brüsszel, szeptember 3.

A sanghaji belga főkonzul táviratában megcáfolja azt a hírt, mintha *Li-Hung-Csangot* tuszul tartanák vissza Sanghaiban. A kormányok egy szerien figyelmeztették, hogy pekingi utazása, mielőtt az udvar oda visszatér, nem opportunus dolog.

Berlin, szeptember 3.

Tegnap Sanghaiból Berlinbe érkezett *Li-Hung-Csang*-nak egy távirata, amelyből azt tűnik ki, hogy *Li-Hung-Csang* bízta abban, hogy a hatalmak békealkudozást fognak kezdeni. A táviratban jelenti, hogy az özvegy császárnét táviratilag kérte meg, hogy *Li* mellé *Csing* herceget, *Yungju* tábornokot, továbbá Csangszitong és Linkungji alkirályait nevezte ki megbízottainak. A császárné és a császár ugyane távirat szerint még most is Szajjunban, Senzi tartomány fővárosban vannak.

Szájpadlás nélküli fogak.

Főlislegessé teszik az inylemez használatát. A szájból kivenni nem kell, nem is lehet. Számos elismerő levél. Jótállás.

Wellner Gyula

szpecialista a szájpadlás nélküli műfogak készítésében VI. kerület, Andrassy-út 38. szám.

(Pekingből.)

Bécs, szeptember 3.

A *Mária Terézia* osztrák-magyar hadihajó jelenti: A császári palotát valamennyi hatalom csapatai megszállták, köztük az *osztrák-magyar* különítménynek egy szakasza is. A palotán ki-tűzték az *osztrák-magyar hadilobogót*. 28-án az ösz-szes nemzetek csapatai végig mentek a palotán az elfoglalás jeléül. Az osztrák-magyar különítmény *Csung-Li* katonai kormányzó palotájában van elszállásolva. Csung-Lit, mint a lázadók párt-fogóját a követési attasék előterjesztésére *letar-tóztatják és kiszolgáltatták Japánnak*. Pekingben és környékén sem kínai katonák, sem boxerek nincse-nek, *Rosthorn* három sebesült matrózzal és pedig *Triscoll*, *Pacies* és *Petrovác* matrózokkal a *Iskui* révbe érkezett. *Bonyeburg* tengerészkapitány jobban van, de még nem szállítható el. *Burghardt* sor-hajózásiós bevonult Pekingbe, tehát ott 200 emberünk van.

Brüsszel, szeptember 3.

Egy *sanghaji* távirat szerint a *szövetséges csapatok*, különösen a *japánok rabolnak, fosztogatnak Pekingben*. Egy városrészt felgyújtottak és elhamvasztottak. A jobb módú lakosság még akkor elmenekült, mikor a császári család elhagyta Pekinget.

(Vilmos császár hadparancsa.)

Berlín, szeptember 3.

Vilmos császár a következő hadparancsot adta ki:

A kelet-ázsiai expedíciós hadtest föllállítására és elszállítása által hatóságokra és csapatrészekre egész új terén nagy és nemes feladat haramlott. Aránylag rövid idő alatt saját tapasztalásukból kielégítő módon megoldották ezt a feladatot s előkészítettek mindent, ami emberi számítás szeri-nt a szerencsés eredményt biztosíthatja. Föl-használom az alkalmat, hogy azoknak, akik e téren el voltak foglalva, körültekintésükért és munkásságukért köszönetemet kifejezzem.

(Az orosz pénzügyminiszter utja.)

Páris, szeptember 3.

Wilé orosz pénzügyminiszter, aki ide érkezett, a *Lemps*nek egy munkatársa előtt kijelentette, hogy egy oly országnak, mint Angliának, amely-nek nincs állandó hadserege, minden háboru rengeteg költségbe kerülhet. Oroszországnak ellenben nagy állandó hadserege van s így a helyzete egészen más. Háboru esetén csak arány-lag csekély kiegészítő költségei vannak, mint a szállítás, fizetési pótlékok, amelyeket könnyen rendes költségeinkből fődözhetünk. Ezért nagyon tévednek azok, akik azt hiszik, hogy kölcsön dolgában jöttem Párisba. Egyszerűen képviselem az orosz cárt s hivatalos megbízásom, hogy a kiállítást általánosságban és az orosz kiállítást különösen meglátogassam.

(Vegyes hírek.)

London, szeptember 3.

A Reuter-ügynökség értesülése szerint a *kormány* abban a *törekvésében*, hogy a *pekingi angol követet érintkezésbe lépjen, nagy akadályokra buk-tant*. (?) Nem igen valószínű tehát, hogy az angol kormány a kínai kérdésben való jövődöbéli magatartására nézve véglegesen határozza, amíg *Macdonald* angol követ a helyzetről részletes jelentést nem tehet.

London, szeptember 3.

A *Times*nak jelentik Sanghaiból augusztus 31-iki kelettel: Egy csingtuí hivatals távirat azt mondja, hogy a *szeesváni és kvelesai alkirályokat*, továbbá a *szeesváni tatár tábornokot* császári rendelettel *elmozdították állásuktól*. Nyil-vánvaló, hogy az övezgye császárné még most is bosszura szomjazó reakcionárius tanácsadókra hallgat, akiknek az udvar szökését is tulajdonít-ják. Az idevaló újságok azt jelentik, hogy *Csung-Li-Ji*, a deszignált trónörökös gyámja, Csingfuban *öngyilkosságot követett el*.

A *Times* jelenti Sanghaiból tegnapi kelettel: Két amerikai tudósító, akik augusztus 21-dikén negyven amerikai hittérítővel elutaztak Peking-ből és tegnap Sanghaiba érkeztek, azt mondja, hogy utközben alig láttak kínai embert.

Róma, szeptember 3.

Olaszországnak most ez a hadereje van Kíná-ban: 124 tengerésztest, 1014 matróz, 2000 ember szárazföldi csapat, amelybe a tisztek is be vannak számítva.

HIREK.

Két herceg ur.

Követve 6 királyi fonségé-nek, Alfonso spanyol infansának rendkívül öröndetes példáját, magam is kijelentem, hogy *mé-lyen érzett nagyrabecsülésel és tisztelettel* vagyok eltolva mind-azok iránt, akik *vallási kötele-ségükhez és meggyőződésükhez hí-ren és egyszersmind az isteni és emberi törvényeknek megfele-lően szóval, vagy cselekedettel ellene szegülnek* a párbajra von-atkozó kárhozatos előírtletnek, főként, ha mint jelen esetben, nagyobb áldozattal jár.

Löwenstein Királyi herceg.

Ez a nyilatkozat hát csatlakozás egy másik íráshoz, amelyről már néhány nap óta van tudomása az egész művelt világnak. Ezt is, mint a másikat, szerzte hordják a föld-kerekességének minden zugába az újságok. És van csudálkozás, megbeszélés, kaszinói, kávé-házi asztalok körül és minden egyebütt, ahol közéleti események tárgyaltanak. Mondták az emberek álmélkodva tegnap:

— Lám egy herceg ur!

És ma újra mondják, még jobban álmél-kodván:

— Még egy herceg ur! Mily változott idő-k friss szele ez?...

Csudálatos: lett felbuzdulás! Pedig se kard, se golyó nem talált elevenbe, s nem borult véres férfi testre eszelős kétségbeesetten öz-veggyé lett hitves, árvaságra jutottgyerek Nem ilyen sötét látvány esett meg, aminek a hirtelen jöttére egy értelemmel rendült volna meg a világ, s jajdult volna fel a lovagias öldöklés ellen, mint oly sok alkalommal már annyira hiábavalóan. Csak a márkít lökték ki az ármádiából, mert hogy éppen nem guszta neki a duellum.

Hát ebből is lett halál, de hát nem olyan viharos. Csak csöndes, erkölcsi. Azt is in-kább az uniformistól kapta; a kaputtól, a többségtől legalább, a cselekedetért, vagyis helyesebben szólva azért, amit nem cseleke-dett, pártolás és dícsőítés jár ki neki. De a polgár bizony nem csinált lármát mellette, fátyláról, szerenádról valahogy megfeledek-zett. Tacoli márkí ur fináncnak, postának is elmehetett volna, szép csöndesen elmul-hatott volna a fajtája megvetésével és senki észre nem veszi.

Akkor előkerülnek a herceg urak, feje-delmi vérek. Előbb az egyik, aztán a másik. Es nem hagyják el, fölemelik. Senki sem várta, semmi nagy explózió nem történt, aminek a hangja még az olyan feszes nagy urakhoz is eljuthatott volna, hogy annak a hatására lobbant volna fel akaratlanul az ér-zésük. Dehogy. Inkább nagyon is nagy hig-gadtság szól ki abból, amit beszélnek. A spanyol infans leül az aranyos íróasztalához, s jó kényelmes terjedelemmel egy hasábra való episztolát ír ahhoz a boldogtalan márkíhoz. Hogy oda se neki! Sohse busuljon azért a malőrért, ami érte. Nem is olyan baj az, mint amilyennek látszik. Es ugyancsak csoportosítja az argumentumokat, amikkel megvigasztalja. Minden isteni és emberi igaz-ságra hivatkozik, semmiről sem feledkezik meg. Józan ember nem akad, akinek szava lehessen ellene.

A másik, a Löwenstein herceg meg át-olvassa az írást, s oda kanyarítja hozzá a nevét:

— Mindezt jó magam is aláírom!

S még ő is mond a dologhoz néhány szót az égi és földi törvényekről.

Mind a kettő sorstól edzett, világlátott idősb ur; uniformis rajtuk, kard az oldalukon,

s jártak a tűzben, ahol olosó a halál. Lehet hallgatni a szavukra.

Hát erősítetik a szavukat a vallás ere-jével. A Bourbon infans mondja:

— Katolikusok ne párbajozzatok! Nem szabad, hogy párbajozzatok!...

Jól van ez így. Alfonso herceg katolikus, Löwenstein Károly az evangélikus vallás híve. Ha arra is, erre is hallgat a hitsorsosa, szép néhány duelláló kézről hull ki a fegyver. Alig is marad tán mackacs, akit térítgetni kell.

De mert a duellum kell, hogy kimul-jon enél a világról, jó jel, hogy szóltak el-le a hercegek.

Omár.

Budapest, szeptember 3.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Augusztus 31-én

uj előfize és nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azo-kat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megújításról dejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hírek. Gróf Széchenyi, a király személye körüli miniszter ma délben Reichenau-ból Bécsbe érkezett. — Dr. Zwillinger Hugó orr- torok- és gégeorvos szabadságtújáról a fővárosba visszatért.

— József főherceg állapota. József főherceg

— mint *Alcsuthról* jelentik — annyira jobban érzi magát, hogy tegnap az *alcsuthi parkban kikoosikáz-hatott*. *József Agost főherceg*, aki tegnap *József főher-ceg látogatására Alcsuthon volt*, ma délelőtt tíz óra-kor Budapestre érkezett. Vele jött sógora *Fülöp or-leánsi herceg is*. *József főherceg állapotáról* a követ-kezőket jelentik *Alcsuthról*:

József főherceg a múlt pénteken az *Alcsuth közelében levő csapári erdőben vacsorázott*. Este 8 órakor indult hazafelé a főherceg vejének, *Fülöp orléans hercegnek* és több urnak a társasá-gában. Az erdőből kijövet a főherceg a lejtős réten egy gútorba bágott, miközben lába meg-oszszott és bokában eltört. Az orléans herceg azonnal kocsiért és kötszerkéért szaladt. Rövid idő múlva visszatért a herceg és a főherceg lá-bára szakszerű kötsét alkalmazott. E közben megérkezett a kocsi is, amely a főherceget a kastélyba vitte. Itt az orléans herceg hideg bo-rogást rendelt a betegnek és ez időközben megérkezett dr. *Hartmann* bicskei orvos segéd-keze mellett beigazította az eltört lábát. Így az orléans herceg szakértelmének és lelkijelenté-nek köszönhető, hogy a törés helye aug dagadt meg és hogy a főherceg teljes felgyógyulása rövid idő alatt remélhető. A főherceg külön-ben ma tegnap tolokocsiban körülkocsizott a parkban.

— *Darányi Ignáo Erdélyben*. *Darányi Ignáo* földmívelési miniszter tegnap, vasárnap reggel *Ko-lozsvárról Aranyos-Gyérese* utazott s onnan *Bethlen Géza* gróf, *Torda-Aranyos-vármegye főispánja*, *Betezh* alispán és többek társaságában kocsira ülve, be-határon megtekintette az általa telepítési célokra meg-vásárolt detreheimi birtokot ugyszintén *Alsó- és Felső-Detreheim* községeket. Kijelölte azt a helyet, amelyre a telepes házak épülni fognak s amely alkalmas lesz arra, hogy a két községet egybekapcsolja, továbbá az iránt is rendelkezett, hogy nagyobb mérvű befalítások tör-ténjenek. A miniszter *Detreheimről Székely-Kocsárdon* át gróf *Béldi Ákos Kolozsmegye főispánja*, gróf *Lázár István* alispán és mások kíséretében *Nagy-Sármasra* utazott s ezt az állami telepet a legbehatóbban megnézte. A miniszter személyesen érintkezett a telepesekkel s többeket házukban is felke-rosott. Meglátogatta továbbá az ovodát, az állami isk-olát, az amerikai szőlőtelepet, a szederfaiskót stb. s véglegesen megállapította még az idén építendő református templom helyét. A miniszter a négy évre megállapított épületfőrtelési részleteket nyolc évre toltá ki. Uj telepesekül a miniszter intézkedése folytán leginkább székelyeket vettek fel, még pedig oly kikötéssel, hogy bizonyos vagyoni képesítést tartoznak kimutatni. A miniszter az éjelt a kolozs-karai állomáson töltötte, ahonnan ma reggel folytatás tanulmányútját.

— *Beniosky főispán jubileuma*. Pest vármegye közönsége fényes ünnepeket fog rendezni *Beniosky Fe-renc főispán tiszteletére* abból az alkalomból, hogy tíz éve áll a vármegye élén. Szeptember 4-ikén érte-kezetlet tart a vármegye tisztikara, hogy megállapítsa az ünnep programját.

EDLACH gyógyintézet

Alsó-Ausztria, 15 percnire Payerbachtól. Reichenau. Tulajdonos: Dr. Konrad. Gyönyörű napos, szélmentes óvott fekvésben, 600 m. mag. a tenger színe fölé. Tejes vizgyógyászat. — Intézet gyógytorna számára. — Összes diéta-kurák. — Legnagyobb kényelem. — Rendkívül enyhe őszi klíma. — Vil. világtitkos. — Egész éven át nyitva. — Edlach városközi telefon 2. sz. Prospektussal és értesítéssel szolgál az igazgatóhoz

— **A cár nem megy Párisba.** A francia sajtó napról-napra újságolja, hogy Miklós cár meg fogja látogatni a vilákiállítását, sőt akadnak lapok, amelyek már az utazás programját is közölték. Most pedig majdnem bizonyos már, hogy a cár nem megy Párisba. A francia kormány mindent elkövetett, hogy a cári megváltoztassa szándékát, de hiába. A berlini *Neueste Nachrichten* egy közleménye is arra vall, hogy a cár látogatása elmarad. Arról van benne szó, hogy a párisi orosz nagykövét a napokban át fogja adni *Loubet* elnöknek a Szent András-rend nagykeresztjét. Eleinte azt tervezte a cár, hogy maga fogja átvenni az elnöknek ezt a nagy kitüntetést.

— **A szultán jubileuma.** Immár öt nap óta ünneplik a Jildiz-kioszkban a szultán uralkodásának huszonötödik évfordulóját. A tegnapi nap a diplomácia napja volt: az ebédén megjelentek a szultán palotájában az összes nagykövét az első nagykövetségi titkárokkal, az első dragománokkal és a katonai attasékkal, továbbá a külkötveletek tagjai, a követek és a diplomáciai ügyvivők, valamennyi török miniszter, tábornagy és a többi török méltóság. Ebéd előtt a szultán cerclét tartott s valamennyi nagykövettel, a külkötveletek főnökeivel és a követekkel beszélgetett. A zenekar először a *Gotteslied*-t játszotta, azután a többi ország nemzeti himnuszát. Ebéd alatt a szultán a török külügyminiszterrel pohárköszöntőt mondott a jelenlévő diplomataik által képviselt valamennyi uralkodóra és államfőre. A diplomáciai képviselők nevében báró *Calice* osztrák és magyar nagykövét, a diplomáciai kar doyenje választotta, szerencsét és áldásos uralkodást kívánva a szultánnak. Ebéd után a szultán újra cerclét tartott, amely alkalommal felűnt, hogy sokáig beszélgetett a román külügyminiszterrel és a bolgár miniszterelnökkel. A szultán sok rendjelet adományozott.

A török főméltóságok fogadása alkalmával a szultán megköszönte a szerencsekívánásokat és azt mondta:

— Isten oltalmazza államunkat és országunkat. En eddig önmegtadással dolgoztam a közjóért. Kérem Istent, hogy adja meg nekem ezt a boldogságot életem hátralévő napjaira is.

— **Kossuth Lajos születésnapja.** Kossuth Lajos születésének szeptember 19-én lesz az évfordulója. A fővárosban bizottság alakult, amely az évfordulón ünnepet rendez. A bizottság most felhívást intéz a nemzethez, hogy az évfordulót az ország minden részében ünnepeljék meg. A bizottság irodája a Soroksári-utca 12. szám alatt lévő Két Korona-vendéglóban van.

— **Milán apanáza.** Ha hinni lehet egy bécsi estilap közleményének, akkor Milán király és fia között csakugyan mindörökké megszakadt minden kötelék. Altlóltag jó forrásból jelentik az említett újság, hogy Sándor király meg fogja vonni apjától az eddig huzott évráradékot.

— **Egy szerb miniszter házassága.** A belgrádi lárságában sokat beszélnek egy késülődő házasságról, amely a szerb kormány egyik tagját rokonságra hozná a királyi családdal. A fáma azt suttogja, hogy *Marinkovic* miniszter el fogja venni *Petrovic* kisasszonyt, *Dragina* királyné unokahugát. Az eljegyzés állítólag már a napokban meglesz.

— **Német fejedelem a császár ellen.** Németországban rebesgetik s a sajtóban is volt rá itt-ott burkolt célzás, hogy egy német fejedelem komoly konfliktusba keveredett Vilmos császárral. Alighogy bizonyos helyen észrevették, hogy az udvar köreiből kiszivárgott a dolog, szigorú rendelet ment a lapokhoz s így sikerült is az incidenst agyonhallgaltani. Egy frankfurti távirat szerint arról van szó, hogy egy német fejedelem őleshangu levelet írt a császárnak és hevesen kikelt kínai politikája és pusztító keresztes hadjárata ellen. A frankfurti hírforrás szerint Vilmos császár nem is választott erre a levélre.

— **Tanulmányutról.** *Szalay* Károly, a jeles poéta, budapesti főgymnáziumi tanár, akit *Wlassics* Gyula közoktatási miniszter a párisi kiállítás középiskolai részének tanulmányozásával bízott meg, tegnap tért haza Párisból s utazása eredményéről terjedelmes jelentésben fog beszámolni a miniszternek.

— **Házasság.** *Roth* Bernát Dubincról eljegyezte *Huszeri* Riza kisasszonyt Budapestről. Dukai *Takács* Márton vasvári t.-főszolgabíró eljegyezte alsóbükkü *Szedecius* Jolánt, dr. *Szedecius* János, a pesti hazai első takarékpénztár ny. jogúgyi igazgatójának leányát Budapesten.

Báró *Berger* Emil Berlinből augusztus 30-án vezette oltárhoz alsó-domború *Zalán* Lipót János és neje leányát *Margitot* Bala-n-Földvár-fürdő telepen. Az esketést *Kürner* Károly belvárosi apátjelölt vezegte fényes egyházi segédiettel és előkelő nászközönség jelenlétében.

— **Katolikus kongresszus Zágrábban.** Mint Zágrábból táviratozzák, ma délután ott összeült a katolikus kongresszus. Az ünnepies ülésen, amelyet mise előzött meg, gróf *Kulmer* elnököl, jelen voltak *Posilovic* érsek, *Strossmayer*, *Stadler* és a dalmát-szlóven püspökök is. Az elnök megnyitó beszéde után *Posilovic* érsek mondott beszédet, amelyben elítélte az anarkizmust, amely ellen egyetlen óvószóval a vallást ajánlotta. A gyűlés több határozati javaslatot fogadott el, köztük egyet, amely az *6-százalékos* *liturgiát* és a pápa világi uralmának helyreállítását követeli.

Az ülés folyamán feltűnést keltő incidens is történt. Mikor *Strossmayer* püspök a terembe lépett, viharos zivíviózás fogadta, mire *Kumicsics* Jenő a pápa éltetésével válaszolt. *Vrbancics* Ferenc tanár, aki a nyakán a pápai Gergely-rendet viselte, kérdőre vonta *Kumicsics*ot és azzal fenyegetőzött, hogy elhagyja a termet, ha *Kumicsics* tovább is éljenzi a pápát. *Kumicsics* erre azt válaszolta, hogy nagyon szomorú dolog, ha katolikus kongresszuson nem szabad a katolikus egyház fejét éltetni. *Vrbancics* ismételte fenyegetését, de *Kumicsics* is folytatta a zivíviózt. A dolognak az lett a vége, hogy *Vrbancics* fenyegetését ismételve, távozott. Az eset, mint egy távirat jelenti, városszerre nagy feltűnést keltett.

— **André bójája.** *André*nek azt a bójáját mutatjuk itt be, a melyet a múlt hónap végén a norvég-íun határon *Skjerveo*ban találtak. Ismertettük már e bója tartalmát, amely az első írásbeli izenetet hozta *André*től és társaitól. Arra a reményre, hogy a bátor léghajósok talán még életben vannak, ez a bója sem jogosít föl, mert mint *André* üzenete szól, ezt a bóját dobta ki először július 11-én este 10 órakor, rövid idővel a felszállás után.

Azokat a bójákat, melyeket már régebben találtak, mind később velették ki az éjszaksarki utasok, egy órával később, mint a most megtaláltat, azt a bóját, amelyet 1899. május 14-iken *Zland* partvidékén találtak. Az utolsó birt egy postagalamb hozta, két nappal a felszállás után, mindössze a két szóból állt: *Mindnyájan jól vagyunk.* A régebbi bójáknak hiányzott a fedelük és ha volt bennük valami izenet, az nem került napfényre. A mostanit csaknem teljesen épen találták meg, de ez sem bírja eloszlatni azt az aggodalmat, hogy *André*, *Strindberg* és *Fraenkel* a tudomány vértanúi lettek.

— **Nevegyen százalék.** Az építőipar válsága kihat a messze jövőbe is, mert ha egyszer majd helyre is állanak a reális állapotok, akkor is rénehezedik az iparra az a sok teher, amelyet most magára kell vállalnia csak azért, hogy a ma és a várt jobb jövő között meg ne szakadjon teljesen az átmenet. Erdekes és szomorú illusztrációja ennek az, hogy a főváros építkezéseinél — amelyeknél eddig a vállalkozók mindig az egységáruk tölemelését kérték, most egymásra leltálnak olesóságban. Ma járt le az árlejtés több közmunkára s minden pályázó husz-harmine százalékot engedett a főváros által amugy is szigorúan megszabott egységárakból. A legolcsóbb az volt, aki negyven százalékot engedett. A kérdésökösökre, hogy hogyan akar nyerni is valamit ezzel az árral, azt mondta, hogy tudja, hogy veszíteni fog, de foglalkoztatnia kell azokat a munkásokat, akik évek óta dolgoznak neki és akiket most egyszerre nem dobhat bele a nyomorúságba.

— **Vissza!** Az *aisténdvai* járásbíróság német nyelvű átiratot kapott a budapesti téparancsnokságtól. Ez az írást a bíróság elintézetlenül visszaküldte egy végzés kepesén, amelyben azt fejtegette, hogy az 1868. XLIV. törvények 13. §-a értelmében az államkormány által kinevezett bíróságok hivatalos nyelve a magyar nyelv levén, az ahhoz intézett min-

den beadvány és megkeresés magyar nyelven irandó. A törvény ezen intézkedéseire pedig egy polgári, mint a katonai hatóságok, tehát a budapesti téparancsnokság is alkalmazkodni tartozik.

— **Viktor Emánuel ellen.** A romai *Tri-buna*, mint Rómából táviratozzák, ma *avansai* tudósítójának egy levelét közli, amelyben ez a lapot egy *Viktor Emánuel* ellen tervezett merényletről értesíti. A tudósító már két nap előtt táviratozott erről lapjának, de a táviratot nem továbbították. A távirat így szól:

Tegnap itt fogtak egy *Calogero Turcov* nevű embert, akinél egy *Valquerner*-ből származó levelet találtak, melyben tudósítják, hogy sorházás folytán neki kell megőlni *Viktor Emánuel* királyt.

*Turcov*nál levelet találtak, amelyben arra kérik, hogy erősen cselekedjék és hogy nagyon óvatossá legyen. Fegyverül a revolvert vagy tört, esetleg az erős nyelű kést ajánlják, bietség semmi csetre sem, mert az bizonytalan hatású. A levél aláírásai titkos jelűek voltak. *Turcov*nál még egy hatóságilag kiállított, belföldre szóló igazoló okmányt is találtak.

— **A Labsburgok bosnyák rokonsága.** A Habsburg-dinasztia közvetlen rokonsági viszonyban van a régi bosnyák fejedelmi házzal, a *Kotromán-dinastiával.* A *Budapesti Szemle* szeptemberi kötetében megjelent és általunk is ismertetett nagy-érdekű értekezés, amely a mohamedánság helyzetét ismerteti Boszniában, eleveníti föl ezt a genealógiát tényl. A rokonsági kapcsolatot az Árpád-házi királyok teremtették meg. Ugyanis *Prijesze* bosnyák bán fia, *István Kotromán* melléknéven *V. István* király unokáját vette feleségül s megalapította a *Kotromán-dinasztiát*, mely 1323—1463-ig vezette Bosznia ügyeit báni, illetve királyi címmel. Érdekes, hogy a balkáni dinasztiák egyike sem dicsekedhetik ezzel, mert a mai dinasztiák egyike sem áll rokonsági viszonyban a régi, törvényes dinasztiájával annak az országnak, amelyet ma tényleg bir.

— **Vagy hazai, vagy nem.** A kettő tudniillik nem fér össze s egyformán bűnös az, aki a hazait idegennek és az idegent honinak mondja, a mikor ipartermekről van szó. A nagy, századok alatt a tökéletesre emelkedett külföldi gyárak nem vennék szívesen azt, hogy a magyar boltos letagadja a régi, nagy firmát, de kerékkötője a magyar ipar támogatására megindított akciónak az, aki külföldről hozott olesó és selejtes holmit ad el magyar cégér alatt s azért megingatja a publikumnak a magyar ipar versenyképességébe vetett hitét. Szóval: — amilyen becsületesen indult meg az akció, olyan becsületesen kell azt folytatni továbbra is. Különben a sikert kockáztatjuk. — Ilyenformán gondolkozhatik az ötdik kerület derék előjárósága, amely féltékenyen vigyáz arra, hogy valahogy magyar cégér alatt idegen portékát ne adjanak el. Legutóbb egy lipótvárosi kereskedőt, aki ezt megcselekedett, száz korona pénzbüntetésre vagy öt napi eljára ítélte. A boltos föllebbezett, de rosszul járt, mert a tanács éppen megduplázta a büntetést.

— **Ünnepelt törvényeségi elnök.** Fehértemplom képviselőtestülete lelkesen ünnepte a múlt vasárnap Paszt Vilmos kuriai bíró törvényeségi elnököt abból az alkalomból, hogy a király a Lipótrend lovagkeresztjével tüntette ki. Az érdemrend ünnepélyes átadásához Budapestről lerándultak *Szivák* Imre és *Bessenyei* Ferenc képviselők, megjelentek továbbá dr. *Molnár* Viktor temesi főispán, dr. *Lászy* József temesvári táblai elnök, aki az érdemrendet magvas beszéd kíséretében nyújtotta át, *Kabdeb* alispán, *Seemayer* verseci polgármester és még számosan. A rendjel átadása után bankett volt, melyen *Szivák* Imre nagyszabású beszédet mondott. E beszéd hatása alatt elhatározták, hogy *Szell* Kálmán miniszterelnököt és *Floz* Sándor igazságügyminiszterhez üdvözítő táviratot küldenek. A *Szell* Kálmánhoz intézett távirat így szól:

Paszt Vilmos kuriai bíró, törvényeségi elnök Lipótrenddel történt kiüntetése alkalmából egybegyűlt közönség, a fehértemplomi választó kerület intelligenciája a magyar kormány iránti hűdeli bizalmat, ragaszkodást nyilvánítván, Nagyméltóságodat a legmelegebben üdvözli.

Paszt Vilmos ma fényes ebédet adott a vendégek tiszteletére.

— **Titkos tanácsosok esküje.** Bécsből jelentik: *Báró Calt*, *Giovannelli* és *Pietak* osztrák miniszterek, akiket a király nemreg nevezett ki titkos tanácsosokká, ma délelőtt tettek le az esküt ö teisege színe előtt gróf *Goluchowski* külügyminiszter és gróf *Abensperg-Traun* ötkamaras közreműködésével.

— **Milán király utazása.** *Milán* exkirály Szent-Ivánról, ahol mint gróf *Zichy* Jenő vendége egy hétig vadászott, tegnap Budapestre akart jönni, hogy pár napig itt tartózkodjék. Ez a terv azonban megváltozott s *Milán* Szent-Ivánról közvetlenül Bécsbe utazik, ahol a hónap végéig marad. Október elején azonban hosszabb időre Budapestre jön *Milán*.

— **Visszautasítás.** Egy Szegeden megjelent újság, a *Közvélemény* mindenféle üres és kómius pletykákat közölt azokról a vesztegetésekről, amelyekkel az Auer-társaság elhallgattatta volna a legelőkelőbb budapesti lapokat, ezek sorában a *Budapesti Napló* is. A hír forrása gyanúnt megnevezte Engel Lajos urat, a *Szegedi Napló* kiadóját. Mi szóra is alig méltattuk ezt a nevetéses kofálkodást, de ime most maga a forrásnak megnevezett Engel Lajos ur kér fel bennünket a következő sorok közlésére:

A Budapesti Napló

tekintetes szerkesztőségének

Budapesten.

A Szegeden megjelent *Közvélemény* mult heti számaiban *Megvásárolt magyar sajtó* cím alatt botrányos gyanúsítással illeti több fővárosi lappal együtt Vörös László volt kereskedelemügyi államtitkár, Gelléri Mór és Kulinyi Zsigmond urakat, és a közleményben engem nevez meg forrásként, hogy ezeket a rágalmatok én állítottam.

Nem gondoltam, hogy van Magyarországon csak egy lap, amelyik ezt a bosszúból eredő denunciatív közleményt reprodukálja, de mivel látom, hogy egy-két vidéki lap tájékoztatásból reflektál erre, kötelességemnek tartom a tekintetes szerkesztőségét ez irányban informálni.

Rágalmak és hazugság az egész, úgy, amint a Közvélemény az említett hírlapokról és személyekről velem összeköttetésben állítja. Azokat, amiket az a lap nekem ímpulál, én soha sem mondtam.

De ha netalán beszélgetés közben olyasmit mondtam volna, ami a *Közvéleménynek* ürügyül szolgálhatott arra, hogy elferdítve és meghamisítva előkelő emberek és előkelő újságok, köztük a *Budapesti Napló* reputációjának alattomos megtámadására használja, én vagyok az első, aki ezt *mélyen sajnálom és fájlalom*, mert én magam tudom lezabálni, hogy amit ezen a réven mondtam és mondtok, *kválikáhatatlan hazugság és rágalom.*

Szeged, 1900. szeptember 3-án,

teljes tisztelettel
Engel Lajos.

— **A pestis.** Nagy a rettegés Londonban. Minden pillanatban megeshetik, hogy hivatalosan konstatálják ott is a pestis fellépését. Egy glasgowi távirat szerint Govall faluban, negyvenhárom mérföldnyire Glasgowntól, tegnap egy fiu meghalt pestisben. Orvosokat, ápolónőket küldtek Glasgowa, hogy a Párisból hozott szűrűmmal beoltás a pestisgyanusokat, akiknek száma *kilencvenhárom*. Londonnak különösen keleti részében nagy a veszedelem, mert ott az egészségügyi viszonyok különben is kétségbeesztők. A Glasgowból a londoni kikötőbe érkező utasokat szigorúan megvizsgálják, de a vasutón jövők szabadon mehetnek be Londonba. A hatóságok ellen e miatt nagy a felháborodás.

London, szeptember 3.

Hivatalosan jelentik, hogy a *pestis átterjedt Govallba* is. Tegnap ott egy fiu meghalt ebben a betegségben. Híre jár, hogy Glasgowban ma ismét három gyanús eset fordult elő. A hivatalos jelentés szerint a kórházban kezelt pestis esetek száma 12 és még 86 személy van orvosi felügyelet alatt.

London, szeptember 3.

Mint Glasgowból jelentik, dr. Russel városi hatósági orvos úgy nyilatkozott, hogy a Glasgowntól betört járvány a legnagyobb szerencsétlenség, amely ezt a várost az utolsó száz év alatt érte. Dr. Russel azonban azt hiszi, hogy hála az orvosi tudomány és higiénia jelenlegi haladásának, a pestis nem tehet olyan pusztításokat, mint a kolera vagy a himlő.

Bécs, szeptember 3.

A *glasgowi pestis* esetek miatt a kereskedelmi minisztérium elrendelte a közvetlenül Angliából érkező provenienciák orvosi megvizsgálását.

— **Helyközi távbeszélő Ujvidéken.** A budapesti posta- és távirdaigazgatóság az újvidéki telefonhálózatot szeptember 1-én bevonta a helyközi távbeszélő-forgalomba. A beszélgetési díj 3 percig tartó közönséges beszélgetés után 2 korona, elsőbségben részesülő sürgős beszélgetés után pedig 6 korona. Legközelebb a zombori távbeszélőhálózatot is bevonják a helyközi forgalomba.

— **Nagy vasuti baleset Amerikában.** A Philadelphia and Reading Railroad nevű vasuton tegnap egy kirándulókkal telt személyvonat a halfeldi állomásnál egy tehervonatba ütközött, amely teljesen összezúzódott. Tizenöt ember életét veszítette és mintegy negyven megsebesült.

— **Hivatalosan elferdített nevek.** A párisi kiállítás magyar kitüntetettjeinek a névsorát lehetetlen reprodukálni. Valóságos inzulzus ez a névsor. A méltó kritikáját éppen most olvassuk a *Magyar Ipar* legutóbbi számában, amelyben Gelléri Mór, az Országos Iparegyesület igazgatója mond érdekes bírálatot a kiállítási kitüntetések-ről és többek között a következőket írja:

A *Journal Officiel* közleménye oly szeretetreméltó fölületességgel és érthetlenséggel közli a magyar neveket, hogy az ilyen eljárást a rézbőrű indiánusok hivatalos lapjánál egyszerűen brutálisnak lehetne nevezni, de a művelt franciáknak mindent szabad és így sok helyütt oly neveket találunk, melyekről nem tudjuk, hogy pusztán kereszt-, vagy pusztán vezetéknevek-e, léteznek-e, ki vannak-e találva, spanyol-, tatár-, orosz-, vagy német hazából valók-e.

A kitüntetettek hivatalosan elferdített neveiből ime egy kis mutató:

Neshera Aladár neve Nosedának van nyoma, Déri Károly helyett Dévay. Egy oszomó név így következik egymásután: Hovori, Hovork, Pofcsik, Koner-gyár (alighanem Kanzer), Hoto-vil stb., Krusch (alighanem Kriesch), Steinschneider tervezője (Pauli) egy másik kiállítóhoz van beosztva, Sikorszky helyett Sekovszki, Klínger helyett Linger, Schöller helyett Sveller, egy Török nevű kiállító Araadra tesz Orosháza helyett, Wein Károly helyett Weisz, Kresz helyett Kehirr, Thiering helyett Ting, Zsáfja testvérek helyett Lruffa Tenta, egyes magyar nevek a francia csoportban vannak és megfordítva.

Mindezek után ki kell jelentenünk, hogy a *Journal Officiel* nem vevclap, hanem hivatalos újság.

— **A királyi palota építése.** A királyi palota építését a csódbé jutott Holzspach vállalkozó cég helyett a csódtömeg gondnoka, Szabó ügyvéd és a vállalat mérnökei, élükön Hausmann Sándorral vezetik. A mult héten helyezték el a várpalota diszkupuja felett, kívül és belül egy-egy pompás sötétvörös márványtáblát, melyeken a következő felirat olvasható: *Épült I. Ferenc József uralkodása alatt, 1890-től — 1902-ig.* A várpalota ezúthangu ütődődját is levetették, és a király parancsára az ungonnan épülő máriaremetei templomnak ajándékozták. Ugyanoda került a vártemplom egész régi berendezése is, u. m. az orgona, szőszék, padok és az összes szentképek. A napokban fogtak hozzá a király lakosztályának átalakításához. A lakosztály több falat áttörték és a földesöt áthelyezték, kívülről pedig a palotának ezt a részét terméskő urkolattal látják el. Még az idén lebontják a Zeughaus nevű régi épületrészt, melyben most az építési iroda van elhelyezve. Az építvevétel-ség átköltözik a krisztinavárosi palotareszbe. Elkészült már a Stöckl épület mögötti új udvari lovarda is. Most a belső berendezésen dolgoznak. Az átalakított Szent István kápolna állandóan nyitva van és a várplébánia segédlelkésze, Deményi naponia tart benne istentiszteletet.

— **Otszázitizenkét bevett ablak.** Ha az üveges tótok tudnák, hogy micsoda kereset kínálkozik számukra Pécs városában, tömegestül vándorolnának a Meesekaljárja. Pécssett ugyanis a vakációban sem szünetel az élet az iskolákban; ezt bizonyítja a *Pécsi Napló* egy kis statisztikája, mely szerint a szigeti külvárosi iskolán ötszázitizenkét bevett ablak ékeskedik. A város bizonyára méltányolni fogja a szép rekordot és nem indit rendőri hajszát a iettesek kézrekerítése végett. Az ablakok en gros bevételre ugyanis bizonyítja, hogy a pécsi külvárosi vakációzó ifjúsága micsoda nemes szenvedélynek hódol anyári unalom hónapjaiban. Végre is a diszkosz-vetéshez nincs meg mindenütt a kellő alkalmazhatóság, hát edzi az ember az izmait, ahogy lehet. És az iskola ablakai szünet idején ugyis paragon heverő tókték képviselnek, gazdaságos dolog tehát az ablakok kihazsnálása. A pécsi szigeti külváros csemetéi ilyenformán okoskodhattak, mielőtt az ötszázitizenkét ablakot betörték. Am veszedelmes mégis ez az okoskodás, mert ki tudja, a jövő vakációban nem jut-e valamelyik nebuló eszébe, hogy az izmok erősítése végett jó lesz a falaknak faltörő kosokkal nekimenni és gyakorlatilag értékesíteni mindazt, amit Kartagó lerombolásáról az iskolában magyaráztak. Szóval a jövődő a bevett ablakok változatos folytatását igéri, ezért nem lehetetlen, hogy a legközelebbi vakációban már burok alá helyezik az iskolákat Pécs városában.

— **Leégett község.** Pozsonyból táviratozzák, hogy a várososhoz közelfekvő Harapkó község porráégett. A tűz a faluvégén ütött ki egy csürben s rohamosan terjedt a nagy szélben. Elégett 96 lakóház és gazdasági épület, a római katolikus és evangélikus templomok. Az előbbinek sírboltjában van eltemetve gróf Andrássy Károly, gróf Angrássy Gyula édes

atyja. Leégett azonkívül a hétezer koronába került új ág. ev. iskola is, melynek a napokban lett volna a fölavatása. A község lakosai közül négy ember szintén odaveszett a tűzben. A lakosság hajléktalan maradt és éhezik. Eddig azonban segítség sehonnan sem érkezett.

— **A drága mulatság.** A házmasterék Juliskája gyönyörű kézi munkát csinál. Az anyja, aki a kapunyitogatásból él, azt mondta tegnap:

— Minek ez neked, Julij? Kár a sok se-lyemért, amit elpusztítasz.
A kis leány fölnézett a himzészről s így szólt:

— Nem érted ezt, mama! Ez finom munka. Ez milieu, ez meg varrott fészülködő köpeny. A nagysága, a kézimunka-tanárné ilyet csináltat velünk s azt mondja, hogy ez finomítja az izlést.

A házmosterné dühösen mérte végig Julit s így felelt:

— Kéll az ördögnek a te nagyságád finom izlése. Tanulnál inkább kék kötényt szegni és szoknyát varni . . .

A Julis mamája tulajdonképpen nem is a Julis mamája, hanem általában: a mama, akinek stikkelési szempontból igaz van s hogy mennyire igaz az a következő eset bizonyítja:

Több iskolaigazgató előterjesztést tett a tanácsnak, hogy a leányiskolákban a himzést töröljék el s helyette a himes kivarrást rendelje el. Kérelmüket azzal okolják meg, hogy a himzés nagyon drága mulatság, az iskolákban pedig sok a szegény leány, akik nem költethetnek olyan kézimunkára, melyet az életben nem használnak.

— **Egy házasság története.** Hauck Károly Ferenc bajor születésű fiatal ember, aki egy budapesti magyar lányba szeretett bele — Pretóriában. Oda, mint a németalföld-délfrikai társaság hivatalnokja került, a kisasszony pedig szegény leány, aki egy famíliánál nevelőnősködött. A szerelmet a hadi készülődés zavarta meg. Napról-napra élesebb lett a jegyzékváltás Anglia és Transvaal között s egyszerre kiütött a háború. A fiatal ember beállott a boerok közé katonának. A leány hazajött Budapestre és itt várta szívszorongva, hogy mi lesz a véglegényével. Hauck derekasan viselte magát, de Pretória bevételénél fogságba esett s hadifogolyképpen Angliába került. Ezzel véget értek a küzdelmei is, mert kegyelemre ajánlották, a bír hamarosan meg is érkezett. Visszaadták a hivatalát is azzal a rendelettel, hogy amilyen gyorsan csak lehet, utazzék vissza Pretóriába és foglalja el az állását. Sietve utazik tehát vissza a régi kondícióba, de Budapestben megállott s arra használta föl ezt a kis stációt, hogy megesküdjött a menyasszonyával. Mivel hogy az utja nem tőr balasztást, dispenczióval fölmentették a kihirdetés alól s tegnapelőtt össze is adta őket a jőzsefvárosi anyakönyvvezető.

— **A szászrégeni gyujtogató.** Szászrégenből írja ottani levelezőnk a következő szomorun kezdődő, de vigan végződő esetet. Szászrégenben mostanában egymást érték a gyujtogatások. Hol itt, hol ott gyuladt ki egy ház, vagy kazal, de a gyujtogatót a leg-erélyesebb nyomozás se tudta megtalálni. Végre már ahhoz a módszerhez folyamodtak, hogy kiadtak rendeletben: el kell fogni és előállítani minden gyanusán viselkedő idegen embert. A kirendelt örök eleget is tették ennek a paranosnak. Akire ráesett a gyanu, azt megfogták, föl elpáholták, aztán a rendőrkapitány elé vitték. De így se sikerült elfogni a gyujtogatót. Erre a szászrégeni hatóság Pestre fordult táviratilag a főkapitányhoz, hogy küldjön le egy ügyes detektívét, aki talán nyomára jön a titokzatos gyujtogatónak. A detektív meg is érkezett Pestről, s még azzal az éjjel munkához fogott. Amikor besötétedett, óvatosan elment arra a vidékre, ahol a legutóbbat működött a gyujtogató, s a kerítések mentén lapulva várt. Egyszerre csak előrohant egy pár sötét alak.

— Ki az? — ordított rájuk a detektív.

Ezek válasz helyett nekiestek, jól elagyabugyálták, hátrakötötték a kezét és bevitték — a község-házára. Ott aztán kiszült, hogy ezek a sötét alakok a hatóságilag kirendelt örök voltak, akik a pesti detektív mint gyanusán viselkedő idegent fogták meg és — verték el . . .

— **Az egyetemről.** A tudomány egyetemen ma volt a beirasok második napja, nagyon csekély érdeklődés mellett. Ma épp úgy, mint tegnap, állig volt a kvestori hivatalban haligató, s valószínű, hogy úgy lesz ez idén is, mint minden évben, hogy az utolsó napokon annyit lesz a dolog, meg a tolongás, hogy a haligatóság valija kárát. Megemlítjük itt, hogy az anában nagyban folyik a kerteskedés, s már most biztosra lehet venni Horváth Zoltannak a győzelmét, akinek zaslaja köré csoportosul az ifjúság zóme.

— **Hatezer iskolakerülő.** A tudományról meg lehet a maga véleményére annak az apának, aki a fiával meg a lányával libákat őriztet és övja a gyerekeit még az írás-olvasás veszedelmétől is. A tartózkodásnak ez a nagy fokozata semmi esetre sem az ismeretlen valamtól való irtózás, hanem inkább a meghiusult remények reakciója, csalódás.

— En ismerem a betűket, — okoskodik az apa — olvastam is egyet-mást és mi a hasznom belőle? Hogy jobban látom a világ rosszaságát, hogy előbb megtudom az emberek gonoszságát, mint a tudatlan. Ezért bizony kár öt-hat esztendeig szenvedni az iskola padjaiban. Nem iratjuk be a gyereket az iskolába! Ugy-e igazam van, anyukom?

— Bizony igazad van! Még csak az kellene, hogy a gyereket most küldjük a mester elé, mikor a kukoricatördelesnél olyan jó hasznát vehetjük.

Nem is jár a gyerek iskolába. Hanem nevelődik amugy Isten jóvoltából. Mikor aztán már sokan vannak, észre is veszik őket a hivatalos urak. Így Szabadka város iskolaszékének legutóbbi ülésén *Meznerics* Ferenc azt jelentette, hogy Szabadkán és a hozzátartozó szállásokon hatszáz gyerek van, aki egyáltalában nem jár iskolába. A horribilis numerus megdöbbentette az iskolaszék tagjait s elhatározták, hogy fölkerik a tanácsot, hogy szigorubb legyen az ellenőrzésben s átlítson fel több iskolát. A tanács azonban be se várta a hozzá intézett hivatalos írást, hanem üröngösen intézkedett, hogy kevesebb legyen a — hatezer. Es talán majd kevesebb is lesz néhány százzal, talán egy két ezerrel. Aki pedig nem tanul írni, olvasni, mással vezetteti a kezét, ha váróra kel a nevértima és odajegyzzi a keresztet a papírra. A keresztet, amely állítólag a névalírás hitelesítője, tényleg pedig egy fölkiáltás jegyrövidítője. Mert + annyit jelent, hogy — ingyenes népoktatás, vajha eljönne a te országod!

— **Elfogott ékszerolvajná.** Még július 13-án értünk, hogy Emmerling Adolf rakétagyárosnak arzébefelváni nyaralójából eltűnt 8000 koronát érő ékszer, száz korona készpénz és egy 1459-ből való kremonai hegedű. Az eltűnt ékszerekkel együtt azonban eltűnt Emmerlingnek Szanyi Róza [nevű] 28 esztendő eszedője is, aki Szanyi István vasvári földművesnek a leánya. Szanyi Róza a fővárosi rendőrség e őt ismert tolvajná, aki ugy szokta végezni munkáját, hogy különböző árutakon szerzett cselédkönyvekkel szolgálata áll, rendszeren új házakhoz és a keze ügyébe eső ékszereket, pénzt ellopja. Szanyi Róza májusban a sógoránca, Palovics Katalin cselédjével Győrött állott szolgálata Diamond Gyula kávésnál; azonban innen csakhamar eltűnt egy csomó ékszerrel együtt. Hazament Vasvárra, azonban az osztokodásnál összevesztett sógoránca, aki elvette tőle a könyvét. Ekkor furfangos módot eszelt ki Szanyi Róza, hogy újra könyvhöz jusson. Szombathelyre ment s ott Wilhelm cselédjével *Tölgyessy* Lajos soproni vasuti hivatalnok feleségének adva ki magát, Pécsi Rózát cselédnek fogadta. A leány gyanútlanul adta át neki munkakönyvét és Szanyi Róza megugrott a könyvvel. Ekkor Budapestre jött és itt Emmerling Adolf szolgálata állott Pécsi Róza név alatt. Behízelegte magát asszonyánál, aki nagyon bizott benne, amíg végre most közérőien csalatkozott. Szanyi Rózát sokáig kerestek a rendőrök szerte az országban, amíg a minap Komáromban, ahol Keresztes Anna néven állott mint kasszíró szolgálata a Nemzeti Kávéházban, letartóztatás. Szanyi Rózát Budapestre hozták és átadják az ügyészségnek.

— **Egyedül.** Komáromba a napokban szintársulat érkezett. Tudniillik jött egy ur, lemelet a kocsiórá a paktáskáját és beballagott a vendéglőfogadóba. Ő a társulat. Már előadást is hirdetett, ami — ugy mondja — érdekes fog lenni. Előadja az *Egy ember negyven alkalom* című nemtudommit és a *Burók szabadságharca* című szomorú darabot. Mindent egyedül. A társulat neve B. *Felgő* Gyula s az előadás szinlapja körülbelől ilyenek igrékezik:

Roberts lord	Polgár
Krüger nem lord	Gyula
Buller	B.
Joubert	Gy.
Kronje	P.
Egy harcos	Gy—a
Egy nép	P—r

Legközelebbi előadásul a kínai háboru várható. Abban még többen játszanak.

— **Halálos baleset a turfon.** Bésből jelentik, hogy a slettdorfí tisztí lövésznyen a minap *Milani* Rikárd dragonyosfőhadnagy, akinek atya tagja az urakházának, leessett a lováról. A főhadnagy a ló alá került és eszméletlenül maradt a földön. *Otá* főherceg, aki részt vett a versenyen, maga intézkedett a mentésről. *Milani*oknak mezsérült a

keze és csontja s e miatt megbénult a lába, azonkívül balold sőrülés is érte. Bécsbe szállították, ahol három óra hosszúság operálták, ami elég jól sikerült. Tegnap este azonban rosszra fordult az állapota s hirtelen meghalt.

— **Férfi!** Hős vértől párosult gyászter, sóhajta köszöntlek! . . . Immár nemzeti nagylétünk bölcsője levél, mert benned támad a nemes finomság és asszonyos udvariasság! Talán hősök porából izott ki lovaghoz illő nemességtek, avagy ifjút vesztett szüzek könnyéből támadt finom előzékenységtek? Akárhonnan támadt, bárhonnan izzott ki megvan és köszöntünk érte!

A mohácsi szünügyi bizottság csodálatos határozata ültette meg velünk az ünnepléses akkordokat. Ez a bizottság ugyanis nagyot gondolt és merészet eslekedett. Elhatározta, hogy a színházban az első padosorokat az asszonyoknak engedni át, mondván, az uraknak jó lesz hátrább is. És így van most elrendelve, hogy a dámák az első padosorokba telepedjenek le s onnan nézzék a látványokat.

A szünügyi bizottság tervez — a dámák végeznek. Végeznek pedig sötét haraggal gyöngye szívükben. Levelet írtak a bizottságnak, melyben fölír a bánat és a keserűség onny udvariatalanság hallatára. Mi hasznuk van a hölgyeknek a színházból, ha jobbra is, balra is, elül is, hátul is csupa dáma ül a szomszédságban, míg a férfiak hátul kuksolnak valahol a tizedik sorban? Az a panasz hát, hogy onny udvariasságot nem lehet elviselni s hogy valamint az eest is savanyubb lesz, ha sok cukrot tesznek bele, azoképpen az udvariasság is elviselhetlenné válik, ha túlságosan meg akarják édesíteni.

Asszony sorsa a férfi — mondják a szép mohácsi dámák s a színház sem mulatság az asszonyoknak, ha a háta mögött, messze a háta mögött van a — sorsa.

— **Lezuhant az emeletről.** Halálos szerencsétlenség történt ma délután a budai Liphay Béla-utcaiban. *Dauner* Julia 27 éves magánzó a Liphay Béla-utca 13. szám alatt lévő ház III. emeletén az ablakot tisztította, a mi közben valahogy elvesztette az egyensúlyt s lezuhant az utca közepére. A szerencsétlen szörnyet halt s most a boncoló intézetben fekszik.

— **Adomány a hírlapírók nyugdíjintézetének.** A *Matrói*, *Gfrerer* és *Grossmann* Hazai vasbeton építési vállalat a Magyarországi Hírlapírók Nyugdíjintézete javára 200 koronát adományozott.

— **Mésztelen öngyilkos.** *Thoma* János boltiszolga az éjjel a lánchidon ment keresztül s eközben a hid közepétáján a karfán egy fehérbe öltözött alakot pillantott meg, aki egyszerre csak ledobta magáról a fehérneműjét is, ugy, hogy teljesen meztelenné vált. A következő pillanatban revolverlővése dördült el s az ösmeretlen, aki középkorának látszott, a vízbe zuhant és nyomtalanul eltűnt a habokban. A hidon hagyta összes ruházatát, fekete kockás mellényt, kabátot és nadrágot, fehér inget, lábravalót, de írást zsebeiben nem találtak s így kiletét nem tudták megállapítani.

— **A gellérthegyi halott.** Mintegy két hete, hogy a Gellérthegy egyik lankásán halva találtak *Atkai* Imre nyugalmazott honvédfőhadnagyot, biztosítási ügynököt. Kezdetben azt hitték, hogy megmérgezte magát, de a boncolás meg lapította, hogy szív-széllhűdés érte.

— **Tömeges mérgezés.** *Várnában*, Bulgáriában augusztus utolsó napján borzalmas büntetést követtek el. *Romaucsek* várnai tanító felesége őt asszonyismerőset megbívtá haboskávára. Az uszonya után mind a hat asszony rosszul lett. Gyorsan orvost hívták, aki mérgezést konstatált. A vizsgálat kiderítette, hogy szandekos mérgezés történt, melyet *Romaucsek*né szolgálta követett el. A szolgálta aznap hagyta el a szolgálatait, állítólag azért, mert jobb helye akadt, valóságai pedig azért, hogy más büntetést, melyet nemrég elkövetett, ellopjezen. Ugyanis meghamisította asszonyának egy kétszáz frankos nyugtávanýa, a pénzt a *Zevada* bankjegyesületben fölvetve, utána azonban még segített *Romaucsek*nének a végzetes habos kávét elkészíteni. Abba keverte aztán a mérget, hogy asszonyát ártalmatlanná tegye, mert bizonyos volt, hogy az csakhamar megtudja a hamisítást. Mind a hat urasszony belehalt a mérgezésbe és a gyilkos bírái előtt áll.

— **Cigányzene a Telefon Hírmondóban.** A beszélő újság ma este előfizetőinek szórakoztatására cigányzenét közvetít 8 órától 11 óráig az Emke kávéházból. Most hogy az idő kellemetlenné vált, e zeneközvetítés által az előfizetők abban a helyzetben lesznek, hogy a lakásaikon hallgathatnak jól cigányzenét, csak a fülükhöz kell tartani a gyilkókat. Közben fél 10—10-ig érdekes újdonságok felolvasása lesz napironden.

(x) **Egyévi önkéntesek egyenruhát és felszereléseket** legelőgansabban és a legolcsóbban beszerezhetik *Tuller* Mór és *Társas* cs. és kir. udvari szállítóknál Budapestben. Árjegyzéket ingyen küldünk.

(x) **Iskolás fiúk és leánykák** részére teljes fehérnemű kelengye kapható (intézetek részére előírás szerint) a legszolidabb minőségben és jutányos áron *Kerécsy* Pálnál, Budapestben, *Kerepesi*-út 44. szám alatt, a Népszínpazzal szemben.

(x) **A Hotter-féle** preparatumokat a gazdák leginkább kedvelik. A készítmények főráktára a bécsi *Szent József* gyógyszerár (Schönbrunnerstrasse 182.). Bővebben a cég mai hirdetésében olvasható.

(x) **Kérjünk mindenütt Emke-gyűjtőt!**

A tömeg.

Budapest, szeptember 3.

Rendkívül érdekes cikk jelent meg egy párisi lapban ily címmel, *Sévérine*nek, az ismert francia írónőnek tollából. A tömeg brutalitásáról van szó a cikkben, amely okos következtetésekkel fejtegeti, hogy amely bűne az egyén egymagában sohasse volna képes, azt az egyének csoportja, a tömeg kegyetlen nembánomsággal követi el. A cikk irányzatát csak ennyiben ismertetjük. De a példák, amelyekkel *Sévérine* állítását támogatja, oly borzalmasan érdekesek, hogy érdemesnek tartjuk ezeket itt alább szóról-szóra közölni. Gondolkozni, elmélkedni való elég akad ez esetek olvasása után. Mi csak a száraz eseményeket adjuk, ugy, ahogy *Sévérine* azokat hiteles értesülései alapján közli.

*

Az első eset Amerikában történt. Hirt ad róla *Thomas Jones* amerikai tisztnak levele, amelyet Washingtonban élő szüleinek írt. A Filipini szigeteken előfordult zavargásokról ír, amelyek folyamán a felizgatott tömeg rátámadt egy nászlakomát ülő nászúnpre.

A ház előtt — írja *Jones* — haldoklott a menyasszony, akinek a fejét több lövéssel a szó szoros értelmében szétlőtték. Közéleben fektött, s ugyancsak utolsó perceit élte a vőlegény, akinek mellét át- és átlukasztották a golyók. Ezenkívül még tizenhét embert löttek agyon s tizennégy embert sebesítettek meg életveszélyesen. A halálos sebesültek közt van egy öreg asszony és egy gyermek. Ez utóbbinak karját szakították le a golyók.

*

A második eset színhelye a civilizált Franciaország. *Vincennesben* a minap nagy plakátok hirdették, hogy *Louis Mouton* kapitány fel fog szállni *Niger* nevű léghajóján, sokáig tartó és veszedelmes légi utra. A mezőn, ahol a felszállás megtörtént, nagy tömeg gyűlt egybe. Már az előkészületek megtételekor is röpködtek gonyos kiáltások a léghajók felé.

— Adják vissza a pénzt!

— Ugy se jön vissza!

Ezek a kiáltások hangzottak, a mikor nehezen indult a léghajó. A kapitány felesége ott volt és szorongó szívvel bucsuzott el az urától. A nyakába borult, sírva esőkölte meg, a mikor egyszerre egy síheder gonyos hangon oda kiáltott:

— Jól csókolja meg, mert ugy se látja többé élve!

A tömeg erre harsogó röhögésbe tört ki. Szegény asszony majd hogy el nem ájult. A kapitány hirtelen beugrott a kosárba s kiadta a parancsot, hogy bocássák el a léghajót. Fűtülés, visítózás, röhögés kísérte az emelkedő gömböt.

Aztán az történt, hogy a léggömb még a bámoló tömeg szemelattára beakadt a táviródrótokba, majd egy kéménynek ütődött s meggyulladt. A tömegeből felkiáltott valaki:

— Szaladjunk, mert fölrobban!

Erre mind rohanni kezdtek, eldobták botjaikat, ernyőiket és senkise gondolt arra, hogy a halálos veszedelemben került — és el is pusztult — léghajókért valamit tegyen. A tolongás közben életveszélyesen megsebesült egy nyolcvanhét éves aggastyán és két gyerek.

*

Ez volt a jökedvű tömeg. Most lássuk a komizs népet. *Novahier* kisasszony, aki saját költségen szanatóriumot épített Limogesban a tüdővészerek számára, a következőket beszéli: A tömeg napról-napra bevverte a betegszobák ablakait, mert nem akarta tűrni, hogy Limogesba jöjjön a sok tüdővész. Azon az uton, amelyen

a beteget a pályaudvarról az intézetbe szállították, nagy táblát állítottak fel ezzel a felirással:

A leggyorsabb ut
A TEMETŐHÖZ.

Egy napon az intézet kapuja fölé egy táblát akasztottak, amelyre nagy halálfej volt festve ezzel a felirással:

Itt menesztek őket
a másvilágra!

Az intézet udvarába, ahová a betegszobák egy részének ablaka nyílik, s ahová sétálni viszik a tüdővészesekeket, éjszakán át nagy halom emberkoponyát, kaszát és sirkeresztet dobáltak. Egy beteg ezek láttára elájult, egy másik pedig ideggörbösöket kapott. A borzalmas hajszá tizenhárom napig tartott, s azután is csak úgy tudták megszüntetni, hogy külön törvényt hoztak az intézet védelmére...

SZÍNHÁZ, ZENE.

**** A m. kir. Opera új titkára.** Keglevich István gróf intendáns a m. kir. Opera titkári állását Vajda Edével töltötte be. Vajda Ede hosszabb ideig, mint újságíró működött.

**** Műsorváltozások.** A Magyar Színházban az e hét csütörtökjére hirdetett Aranylakodalom előadása közbejött akadályok miatt elmarad. Helyette New York szépe kerül színre. — A Fővárosi Nyári Színházban a heti műsor részben megváltozott és kedden, szerdán, csütörtökön a szinkór nagysikerű operette, a *Felfordult világ* kerül színre. A heti műsor többi része megmarad.

**** A Három pár cipő a Vígsházban.** A *Három pár cipő* című énekes bohózatot, amelynek a múlt évben olyan zafos sikere volt, a Vígsház újra beilleszti műsorába. A darab legközelebbi s o szezonban első előadása holnap, kedden lesz, még pedig ezúttal Fedák Sári és R. Réthy Laura vendégfelleptével.

**** A Magyar Színház premiéré.** Ifjú Bokor József látványos, zenés fővárosi életképe: *Harc a millióért*, melynek kedden, e hónap 11-ikén lesz a bemutatója a Magyar Színházban, alkalmat ad a színháznak arra, hogy hű másolatban mutassa a színpadon néhány speciális budapesti helyiséget és mulatóhelyet. Így az egyik kép a New York kávéházban játszódik, egy másik pedig Ós-Budavárában és a színház mind a két helyet teljesen hű diszletekkel fogja bemutatni. A darab különben hét képből áll.

**** Offenbach-repriz a Népszínházban.** Offenbach híres operettjének, a *Fárisi élet*-nek újdonság számba menő fölévenítését legközelebbre tűzte ki a Népszínház igazgatósága. A próbák már javában folynak az összes karokkal és személyekkel. A repriz érdekességét emeli az, hogy *Gabriella* szerepét Kury Klára játssza. A többi főbb szerep kiosztása a következő:

Pauline — Z. Bárdy Gabi, Gondremark báróné — Baán Nelli, Gondremark — Németh, Raoul de Gardefeu — Szirmai, Punta di Mattadores — Kenedich, Frick — Kovács, Bobinet — Raskó, Urbain — Ujvári, Alfréd — Szerdahelyi.

**** Páris ötvenedszer.** Az Uránia-színházban ma este zeufolt ház jelezte, hogy a szezon egyik legkedveltebb darabja, *Salamon Ödön Párisa ötvenedszer* köti le a hálás közönség figyelmét. Mikor *Salamon Ödön* a felolvasó asztal elé lépett, hatalmas, percekig tartó tapsal és lelkes éljenzessel üdvözölték. Tisztelői egy igen szép babérszuszorral és egy virágosokorral lepték meg a jubiláló szerzőt, aki a darab színes és ötletes második felvonását olvasta föl. A közönség, amelynek sorában a francia főkonzul Riffault August, a konzulátus és a francia kolónia számos tagjának kíséretében is jelen volt, gyakran szakította félbe tisztelegésvilágításával a szerző felolvasását. Kijutott a tapsból a köztársaság elnökének, Loubetnak is, midőn a mozgófényképen a Marsailles hangjai mellett a kiállítási területén végig vonult. Előadás után *Salamon Ödön* tisztelőire a Margitsziget nyaralói vacsorát rendeztek.

**** A Vígsház újonsága.** A *Fernand házasság* című kacagató bohózatból az utolsó próbákat most tartják a Vígsházban. *Feydeau*nak ez a darabja, amely Párisban óriási sikert aratott, e hó 8-ikán, szombaton kerül először színre. Erre a bemutató előadására jegyek már holnapról kezdve válthatók a Vígsház jegyárusító pénztáránál és a színházjegyirodáknál.

**** Bellinioni Gemma körútja.** *Bellinioni Gemma*, a nálunk is jól ismert hírneves operaénekesnő, a jövő hónapban művész körútra indul Párisból. Rómába, Lisszabonba és Rízába.

**** Kopácsy Juliska a perzsa sah előtt.** *Kopácsy Juliska* legközelebb a perzsa sah előtt fog játszani. A perzsa sah ugyanis *Marienbado* megy s az ottani városi színház igazgatósága *Kopácsy Juliskát* hívta meg azokra az előadásokra, amelyek a sah előtt fognak lefolyni. A művész *Szép Helénát*, a *Gésák* Mimoszját és a *Modellt* fogja a sah előtt játszani.

**** Gróf Zichy Géza jubileuma.** Gróf *Zichy Géza*, a nagynevű zenekeöltő és az Operaház volt intendánsa immár negyedszázad óta működik a *Nemzeti Zeneiskola* élén, mint a kitünő műintézet elnöke. Az intézet ebből az alkalomból fényes jubileumi ünnepséget rendez gróf *Zichy* tiszteletére. A jubileum első napján nagy hangverseny lesz a Vigadóban s ennek egyik kiemelkedő pontja lesz a jubiláns zenezerző új szimfóniai műve.

Kapunyitás.

— Prólóg az utódn. —

Személyek:

Bánk bán | A mintaférj.
A kis szökevény. | Egy művelt ur.
Egy rendőr.

Történetik: a Kerepesi-úton, szeptember elsején, éjjel.

Bánk bán (jön):

Sötét az út, éjjelt ütött az óra,
S én eljöttem megint találkozára.
Mint most egy, két, stb. éve éjjel
Beszélni minden férfi s nőszemellyel,
Kivel a sors ma rendez-voust adoit,
Velem nyitván meg ők ez évadot.
(Meggörgeti a Népszínház kapuját.)
Nyisson ajtót aki bátor,
En vagyok künn: Bánk, a nádor!

A mintaférj (A kis szökevénynyel karján jön.)

Elutunk itt künn ázni, fázni,
Beljebb mentünk kicsit cicázni.
Hol jártál eddig, szőlj öreg?
Már nem sokára jó a regg?
Lumpolsz te is, ha nagyritkán kijutsz,
Nagy betörő vagy vénkópél Vuc, Vuc!
(Az ujjával bökdösi.)

Bánk bán:

Fiatal ember! Elveszté eszt?
Micsoda vuc-vuc? Micsoda beszéd?
Ha nevetlen, majd én nevelem!
Igy Beöthy László sem beszél velem!

A mintaférj:

Dörmögsz még mindig, mint a medve?
Boszant, ha másnak jobb a kedve?
Ósregi rossz szokasod, ismerem!
Köszönséd inkább bájos partnerem!

Bánk bán (A kis szökevényhez):

Zsugori ember lehet a szabója,
Miért oly kurta cifra viganója?

A mintaférj:

Hallod, most már ez se tetszik?
Azt hiszem, hogy elég herceig!
Tavaly óta tán még szebb lett,
Nézd e bokát, nézd e keblet...

A kis szökevény (dalolva):

Hallgass! Bánk Bán már
Kezd pirulni,
Elpirulni,
Elpirulni
Ki tudja, szegény itt künn már mióta vár!
Csinos fiú, ránk haragítani kár.

Bánk Bán:

Bántja tán a léha szó leányom?
Majd elnémitja rögtön buzogányom!
(Buzogányt emel a Mintaférjre.)

A mintaférj:

Segítség!...

A rendőr:

Hé! Mi az, mi baj?
Miért e zaj, miért e jaj?

Bánk bán:

Ezer gyilok, ezer halál,
Ki az, ki most utamba áll?

A kis szökevény (dalolva):

Ez a rend embere,
Geodás egy ember e

A rendőr:

Ki éji zajt csap, azt bezárom,
Előre mars! Jön mind a három!

A művelt ur:

Mi ez? Óh! Elképedve látom!
A Mintaférj! Kedves barátom!
Es véle!... Nem, nem, ez csak álom.
A város gyöngye! Ideálom!
Ósmerem mindkettőt nevével!
A mintaférj! A szökevény!
Ne bántsd őket óh rendnek óre!...

A rendőr (Bánk bánat cibálva):

Hát jöjjön ez az egy! Előre!!
De jöjj, mert úgy ütök kupán!...

Bánk bán (a művelt urhoz):

Engem nem ismer meg csupán?
Bánk bán vagyok; és még se véd?

A művelt ur:

Soh'sem hallottam még nevet;
Nem láttam még sehol magát...

A rendőr:

Fuszulj!

Bánk bán (szomoruan):

Urak! — Jó éjszakát!

(Bánk bánat bekisérik.)

—kó.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ A királygyilkos pöre. *Bresci*, a királygyilkos tudvalevőleg nem főlebbezett az ítélet ellen. Mint most *Milanóból* táviratozzák, az ítéletet valószínűleg mégis meg fogják semmisíteni. A semmisségi ok az, hogy egyik esküdt nem felelt meg a törvényes kvalifikációnak. Ugyanis mikor az esküdtet kisorsolták, az egyik kisorsolt *Ramella* nevű esküdt bejelentette az elnöknek, hogy közeli rokona annak a *Ramella* asszonynak, akinél *Bresci* három napig lakott. Az elnök azonban a többi esküdt meg egyező véleménye alapján kijelentette, hogy ez nem képez inkompatibilitást. Ez a hír nagy szenzációt kelt, mindazonáltal jogi körökben nem tartják elégségesnek ezt az okot a megsemmisítésre.

A *Corriere della Sera* szerint az esküdtszék egyhangulag ítélte el *Bresci*t, sőt az enyhítő körülmények tekintetbe vételét is egyhangulag utasították vissza. Az elnök azért hirdette ki így az eredményt: *széttöbbséggel*, mert az olasz büntető perrendtartás így írja elő. Ennek az intézkedésnek az a célja, hogy az esküdték nézete titokban tartassék.

§§ A megsértett rendőrség. A budapesti büntetőtörvényszék rágalmaszást *nyolc napi fogháza* és tíz korona pénzbüntetésre ítélte *Mandi Mór* eszéki ügynököt, akinek fiát a budapesti rendőrség információja alapján hazatoloncolták. Az öreg gorbomba levelet írt a főkapitánynak, aki a sértő írást áttette a büntető törvényszéknek. A mai tárgyaláson dr. *Bakonyi* bíró elnököt, a vádat pedig dr. *Farkas* királyi alügyész képviselte. A főkapitány képviseletében *Pekéry* József főkapitány-helyettes jelent meg a tárgyaláson.

SPORT.

**** Magyar ló győzelme Kölnben.** A kölni internacionális meeting mai napján fényes győzelmet aratott a magyar tenyésztés. A nap egyik főszámát, a Saphir-versenyt, mint táviratunk jelenti, *Gomba* nyerte meg, lovag Wiener-Welten hétéves lóva, mely az idén a ménesből került ismét trainingbe. Második a német *Sturm-glocke*, harmadik *Regenbogen* lett. A németek a nap másik főversenyét, a donauschingeni díjat sem bírták otthon tartani. Győztes a nagy favorit, a francia *Fourire* lett az angol *Aquascutum* és a német *Salmal* szemben. Gombára, mely két és fél hosszal könnyen nyert, 10:23 volt a totalizátor-kvóta: helyre I. 20.: 28. II. 20.: 44.

**** Új sporting lady.** A Rennkalender legközelebbi száma érdekes tulajdonváltozásról fog hírt adni. Közölni fogja, hogy: gróf *Pejacsevich Albert*né megvette gróf *Pejacsevich Albert*től a négyéves *Dollyt*. A fiatal grófné, aki az alagi nagy tribün egyik legvonzóbb alakja, csak pár hónapja felesége gróf *Pejacsevich Albert*nek, a jeles fiatal sportsmannek, s máris az aktív sporting lady sorába lép. Vasárnap már a grófné színeiben fog futni *Dolly* s nem lesz érdektelen, ha éppen gróf *Pejacsevich Albert* valamelyik lovát fogja megverni.

Alagi löversenyek. Holnap van a második napja Alagon a szeptemberi meetingnek s a program holnap is ugyanolyan, mint az első napon, csak hogy brutál más című versenyekben másképpen kombinálva futnak az alagi pálya hősei. Ugy mint tegnap, most is sok ló várható minden futásban a start-hoz, különösen pedig a háromévesek gátversenyében, melynek programján nem kevesebb, mint 17 ló neve szerepel. Közülük van a multikori győző *Pásztori* is, de kérdés, hogy adhat-e 6 kilogramm előnyt *Bolygónak*, *Bármikornak*, vagy *Popovkának*. Nagyon szépek lágraknak a gátversenyhandikap is, a terhek legálább kitűnően vannak kirova s szakavatott handikapert kezét dícsérik. A chanceok közt nehéz eligazkodni, mert teljesen egyforma a kilátása *Diomednek*, *Diszpolgárnak*, *Theklának*, és *Reménynek*. A tipek holnapra itt adjuk:

- I. *Joke*—*Előre II.*
- II. *Geiszt-istálló*—*Thekla*.
- III. *Diomed*—*Diszpolgár*.
- IV. *Bolygó*—*Bármikor*.
- V. *Isalco*—*Geiszt-istálló*.
- VI. *Dagmar*—*Rozmaring*.

Bécsi löversenyek. A Freudenau holnap napjának programján a Stronizan handikap szerepel főszámképpen; egy ezer méteres verseny, melyben sok ló fog futni, nagyobb részt a javából. Ezért jobb kilátása inkább a nagyobb terbűeknek van: *Topaznak*, *Akárhognak*, *Avisának*, a kis terbűek közül pedig *Tacsó* érdemel leginkább figyelmet. Érdekesebb lesz még holnap az *Amaranthus*-verseny, habár legjobb crackje, *Zászlós* nem fog benne futni; a közdemel ennek folytatn alkalmsint *Jablanica* győzelmével fog végződni, *Orchef* és *Hängdiannal* szemben. A tipek a következők:

- I. *Son sourire*—*Plum cake*
- II. *Eva*—*Fez*
- III. *Topaze*—*Tacsó*—*Akárhogy*
- IV. *Da Capo*—*Esparsette*
- V. *Péchy-ist.*—*Dianella*
- VI. *Suada*—*Coeker*
- VII. *Jablanica*—*Hängdiannal*.

A bécsi és az alagi löversenyek eredményéről leggyorsabban a *Telefon Hírmondó* útján értesülhet a főváros közönsége, mert a beszélő újság kiküldött tudósítások telefonjelentései alapján már a kora délutáni órákban kimerítő tudósítást hoz a versenyek eredményéről. Az összeseredmény felolvassát riadójel előzi meg.

Legujabb.

Bécs, szeptember 3.

A *Pol. Corr.* jelenti: A párisi *Temps* külön tudósításának következő pétervári táviratát közli: A Peking kiürítésére vonatkozó orosz javaslat felől még egyre folynak a tárgyalások. Hogy a javaslat megfelel a pétervári és a párisi kabinet kezdettől fogva követett programjának, az természetes. Minthogy a követések megszabadtása immár befejezett dolog, most már csak arról van szó, hogy a multért elégtételt és a jövőre garanciákat adassanak, aminek előfeltétele azonban a tárgyalások megkezdése a kínai kormányval. Az orosz és a francia kormány arra a meggyőződésre kellett jutnia, hogy a tárgyalások megkezdésének időpontja annál inkább áll be, ha követéseiket és csapataikat Tiencinbe küldik. Az Egyesült Államok és Japán szintén osztoznak ebben a nézetben és Anglia is hajlandó volna hozzácsatlakozni. Valószínűleg Csing herceget és Li-Hung-Csang alkirályt fogják megbízni a hatalmakkal való tárgyalások megindításával és valószínű, hogy a nankingi és kankaui alkirályt is kirendelik melléjük.

TÁVIRATOK.

A délafrikai háború.

Budapest, szeptember 3.

Senki sem kételkedett abban, hogy az angolok bírsai hadereje végre is győzelmes lett a maroknyi boer csapatokkal szemben. A boerok maguk sem számítottak arra, hogy kiverik országukból az ellenséget; jól tudták, hogy csak gurillaharcot folytatnak, melynek a célja zaklatni, kifárasztani, elcsigázni a diadalmas betörtöt sáddig folytatni ezt az apró háborút, míg a kolosszus be nem adja a derekát s tisztességes békét kínál. A belfasti kemény harcoknak az lett tehát végök, amit előre tudott mindenki: az angolok most még nagyobb területet neveznek a magukénak s *Lord Roberts* büszke önteltséggel adja hírül Londonba, hogy *annektálta Transvaalt*, s *proklamálta az annexiót*. De azért a

háro minden valószínűség szerint tovább fog tartani, mintha a *proklamáció* „nem is történt volna meg.”

London, szeptember 3.

Lord Roberts jelenti Belfastból augusztus 30-iki kelettel: *Brocke* őrnagy, aki a Krii-vasutnál áll, azt jelenti, hogy 100 emberrel és 2 ágyúval augusztus 27-én reggel megtámadta és teljesen megverte a boerokat, akik az állomástól mintegy 5000 yardnyira egy kopjért tartottak megszállva. A boerok 5 halottat hagytak a csataterén. Az elesettek között van *Pretorius* is. *Lord Roberts*nak egy másik, e hó elsején kelt belfasti távirata ezt jelenti: Buller ma Helvetiából Lydenburg felé nyomult előre és most a Krokodilus folyó északi partján táboroz. Az ellenség utóvédje visszavonult, a nélkül, hogy ellentállott volna.

Fokváros, szeptember 3.

Plumer ezredet tegnap reggel kiküldték, hogy a Pinnar-Rivertől keletre lévő pretóriai csapatokat elűzze, ami hosszas harc után sikerült is neki. *Plumer* 25 boert fogott el és 90 Martini-puskát, 1000 barmot és 31 szekeret ejtett zsákmányul.

Pretória, szeptember 3.

Kémekek elpusztították a vasutat a klipriveri állomás mellett s fölgujtították egy huszonnyolc kocsiából álló vonatot. A pretóriai burgherek mind úgy vélekednek, hogy a háborúnak *nemsokára vége lesz*. Azt mondják, hogy ha az angoloknak sikerül a Delagoa-öböl felé vívó vasutat hatalmukba keríteniük, a boerok kénytelenek lesznek visszavonulni Buschveldt egészségtelen, mocsaras vidékére.

Badfontein, szeptember 3.

Euler tábornok tegnap a lydenburgi úton tizen-négy mérföldnyire haladt előre s átkelt a Krokodilus-folyón. A boerok öszevonják haderejüket a Krokodilus-hegység között, ahol a karolinai és ermeli kommandókön kívül valamennyi csapatuk együtt van.

London, szeptember 3.

A Reuter-ügynökség jelenti Pretóriából 31-iki kelettel: Ötszáz boer Klipriverben, Johannesburgtól félre nyolc mérföldnyire kiszabadította a bezárt dolyokat és ellátta őket fegyverekkel.

Koodepoort férfilakosságát letartóztatták, mert állítólag része van a krügersdorp-johannesburgi vasut elpusztításában.

A lapok jelentése szerint *Lord Roberts* szombaton Belfastban *proklamációt* bocsátott ki, amelyben *Transvaalt formálisan annektálja*.

London, szeptember 5.

Lord Roberts ma jelenti a kormánynak, hogy *proklamálta Transvaal annexióját*.

Belgrád, szeptember 3. Az eddigi párisi szerb követ, *Novakovic* Sztóján, hír szerint a pétervári nagykövetségi állásra van kizemelve. *Novakovic* helyét ez esetben *Gruics Száva* tábornok, volt pétervári követ fogja betölteni.

Marsaille, szeptember 3. *Morgari* olasz képviselőt kiutasították, mert honfitársait sztrájkra bujtogatta.

Judenau, szeptember 3. *Ferenc Ferdinánd* főherceg ma szemlét tartott a bécsi 13-ik és 25-ik hadosztály fölött és találkozóharc-gyakorlatot végeztetett a két hadosztályal.

Francia-orosz ölelkezés.

Rambouillet, szeptember 3. *Urusszow* orosz nagykövet ma délután átadta *Loubet* elnöknek a szent András rendet és *Miklós* cár sajátkezü levélét. A nagykövet a rendjel és a levél átadásakor így szól:

A császár azt óhajtja, hogy ebben az aktusban ön iránt érzett nagyrabecsülésének bizonyítékát lássa és ezzel bizonyosságát akarja adni a nagy barátságos és szövetséges nemzet iránt táplált változhatatlan érzelmeinek. Küldetésem egyike a legörvendetesebb eseményeknek, amelyet eddig hozott az a reám bízott feladat, hogy a Franciaország és Oroszország között oly szerencsésen létrehozott viszonyt fenntartsam.

Loubet elnök erre a nagykövet beszédére így válaszolt:

Az orosz császár nem egyszer bizonyította be, hogy a *barátságos és szövetséges nemzet* iránt táplált érzelmei változhatatlanok. Ebben az aktusban bizonyosságát látjuk annak a kívánságának, hogy még szorosabba tűződjének azok a kapcsolatok, amelyek a két ország kormányait és népeit összekötik. Kérem, fejezze ki a császár ő felsége előtt hálalmát és biztosítsa őt róla, hogy a *francia kormány minden erejével azon van, hogy fenntartsa az ölelkezést, amely mind két nemzetnek annyira hasznára válik.*

Este az elnök ebédet adott. Azután fátylágmenet vonult végig a francia és orosz zászlókkal díszített utcákon. Mindenfelé Oroszországot éltették.

A belga udvarból.

Brüsszel, szeptember 3. Hivatatosan megcáfolták a *Lipót* király lemondásáról elterjedt híreszteléseket. A mult hónapokban maga a király demontálta ezeket a híreket, de azért mégis erősen kolportálják, hogy lemondási szándéka megmásíthatatlan.

Viktória angol királynő közbenjárására a király ki fog békülni gróf *Lónyay* Elemérnével. Már meg van állapítva, hogy a *Lónyay-pár* Laekenbe érkezik *Albert* trónörökös kézfogójára.

A bolgár-román konfliktus.

Bukarest, szeptember 3. Az *Agence Roumaine* jelenti: *Nacosovic*, a bolgár külügyminisztérium ideiglenes vezetője kijelentette Románia szófiai ügyvivője előtt, hogy a bolgár kormány a macedon-bizottságnak a *Mihajleano-ügybe* belekevert tagjai ellen a bukaresti vizsgálóbíró végzése alapján szándékozik eljárni, nem pedig, mint *Jancsov* miniszterelnök kijelentette, csak a végleges ítélet után.

A lapok a már megindított vizsgálat kiterjesztéséről adnak hírt, mert a *Titovszki* ügybe belekevert két ember azt vallotta, hogy *Izarafon* a mult év december havában *összeesküvést szőtt Károly király ellen és egyenest e óéiból Bukarestbe jött.*

Közgazdasági táviratok.

Bécs, szeptember 3. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) A magyar földmívelésügyi minisztériumnak a világ aratásának állásáról és a magyarországi aratás eredményéről közölt jelentése lényegesen eltér az eddigi adatoktól, amennyiben a magyarországi aratás a várakozáson felül kedvező, de az itteni határidőpíacon ez a körülmény nem hatott érezhetően s ha az árfolyamok mégis magasabban állottak, az a newyorki javulásnak köszönhető, később azonban gyöngülés jelentkezett, amit a budapesti bágyadtság okozott. *Buza* és *tavalyi tengeri* 2-3 fillérrel hanyatlott, *zab* 1-2 fillérrel esett. Egyebekben megmaradtak a tegnapi árak. Eladattak: *buza* őszre 7.86-7.82-7.83, *tavasza* 8.32-8.30, *rozs* őszre 7.40-7.37-7.38, *tavasza* 7.78-7.77, *zab* őszre 5.60, *tengeri szeptember-októberre* 6.53-6.52-6.56, *tengeri május-juniusra* 5.26-5.27, *Jegyzették: Zab tavasza* 5.89-5.91, *repcé augusztus-szeptemberre* 14.60-14.70 koronán. Felmondottak 2500 mm. rozstot és 500 mm. repcét. A készárúk piacán nem volt vásárlási kedv, majdnem teljes üzletlenség mellett a gabonaművek irányzata hanyatlott és árpa nagyon lánghán állott.

New York, szeptember 3. A newyorki és a chicagói tőzsde ma ünnep miatt zárva van.

Nyitlér.

Természetes PARÁDI ARSEN és vastartalmu könnyen emészthető GYÓGYFORRÁS SPECIFICUM.

Legelőkelőbb orvosi szaktököntvények által rendelve: sapkór, veszergeység ellen, női betegségeknél, ideg- és borbajknál, valamint görvlykörös esetekben.

Gróf Károlyi Mihály,
uradalmi fellgyelősége Parád.

Egy postaláda 7 palack parádi arsen vastartalmu gyogyvizet Magyarország összes postalállomásaira 5 korona 80 fillérért bérmentesen szállít a

Főraktár: Édeskuty L. Budapest

cs. és kir. udvari szállító

V. ker., Erzsébet-tér 8. szám.

Kapható minden gyogytárban s megbízható fűszerkereskedésben.

Levelezőlap-gyűjtők!

Minden album elképeszhető legszebb ékessége a galvanikus uton ezüsttel befuttatott

érc levelezőlap,

amely gyönyörű domborművel van ellátva, s ezért berámva előrangú szobadísz. **Egy darab ára egy korona** Utánvéttel való káldésnél ötvenhat krajcar. **Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában.**

(Az e rovat alatt közlőteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem teletős a szerkesztőség.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Elmerülni ábrándokba.

Elmerülni ábrándokba,
Kikacagni a jelent,
Rózsát tépni esendő, lopva
S szárnyalni a légbe fent.

Széjjelszórni egyik kézzel,
Mit a másik keresett,
És kacagni jó merészet
Híu földi fény felett.

Sírni, ha a másik szenved
S föl se venni, ha baj ért —
Ha így élés és nem irsz verset,
Igaz költő vagy azért.

Fekeli Sándor.

III. Henrik király és udvara. Abból az alkalmából, hogy Párisban nagyban készülnek annak az operának az előadására, amelynek III. Henrik francia király a hőse, nagy érdeklődéssel írunk ennek a királynak az életéről. III. Henrik király a legvadab elvezetekben és álszentesködő ájtatoskodásban töltötte az idejét. Egész napokat eltöltött felesége öltözésében felesége ékszerait másféle alakzatba kirakva. Bibelődött a koronázáshoz való előkészületekkel, elette kedvence kis kutyáit, amelyeket istenített, vagy pedig ragalmazta udvara hölgyeit, főképp testvérét, Navarrai Margitot. Fivérét, az alengoni herceget addig-addig bosszantotta, míg nem összeesküvést szított ellene. III. Henrik udvara a legkiesapongóbb volt az addigi francia udvarok között. A nők szemérmeleneke voltak. Az erkölcsök minden finomsága, minden nemes udvariasság elűnik. A legvaskosabb tónus uralkodott, a legnagyobb fogások, kifejezések voltak napirenden. Urak és hölgyek egyre szitkozódhattak. A legerköstelenebb históriákban és képekben tellett az udvari népségnek öröme. Csak azoknak a könyveknek voltak olvasói, amelyek ilyenekkel voltak tele. Szép ifjaknak ugyanaz a szerepük volt III. Henrik udvarában, mint a szép hölgyeknek. Henrik minden kegyeltje erőszakos halállal halt meg. Dagnast-ot a király szeme láttára ölik meg az ágyában. Amikor Maugiront, St. Maigont és Caillust megölték, a király megcsókolta holttestüket, levágatta a hajukat és egy-egy fürtöt mindegyikből emlékül tett el. Caillusról sajátkezűleg vette le a fülbevalót. III. Henrik rendkívül babonás volt, kegyeltjei kíséretében sorra látogatta a templomokat, részt vett bucsujáratokban és korbácsolta magát. Egyik kegyeltje emlékére a „Halotti szövetséget” alapította. A Fehér Bűnhődők Szövetségébe csak legbizalmasabb udvari emberei juthattak. Ilyen uton-módon akart megvezekelni bűneit.

REGENY.

QUO VADIS?

— REGENY —

Irtá: SIENKIEWICZ HENRIK

Vinicius már régen nem volt a városban és így némi kíváncsisággal szemlélte a sokaságot, mely a forum romanumon hullámzott. Petronius pedig, eltalálván társa gondolatait, felkiáltott: — Ime, nézd a quiritek fészket — quiritek nélkül.

A rómaiak tényleg eltűntek a tömegben. A legkülönbözőbb típusok és nemzetek voltak itt képviselve. Voltak itt aethiopiaiak és a távol észak szőke őrsai: gallok és germánok; fekete nyíjas tekintetű syriaiak, az Orontes partjairól; Arábia pusztáinak kiaszott lakói; beesett mellű indusok; egyiptomiak, akik örökös mosolyt hordanak egységű arcukon.

Voltak itt numídiak, görögök, hellének, a kik tudással, művészetükkel, szellemükkel és ügyességükkel valósággal uralkodtak Rómában; azonkívül voltak itt görögök a szigetekről, Kis-Ázsiából, Egyiptomból és Itáliából.

Petronius jól ismerte a nép. Állandóan hallatszotta a felkiáltás: — Hic est! Ez ő!

Nagyon szerették őt, mert jótékonyága ismeretes volt és népszerűsége még emelkedett, mikor megtudták, hogy közbetvette magát a császárnál, mikor az egy rabszolga, ki kétségbeesésében zsarnok urát megölte, halálra ítelt. Petronius ugyan nem sokat törődött magával az esettel, de mint „arbitrer elegantiarum” elvane volt a halálos ítéletnek, mert esztétikai érzéke tiltakozott a barbár mérsárlás ellen, amely — sze-

Ezenközben birodalmat feldűlték a belső harcok, a pártok, a katolikusok (a liga) Guise hercegeinek és a protestánsok IV. Henrik vezetése alatt. Maga Henrik a liga fejének jelentette ki magát. De Guise herceg erőszakkal tartotta meg a hatalmat, III. Henriket megvetették. A herceg az új operában „Páris királya”. De Guise herceg és a király csakhamar kibékültek. Hanem mikor a herceg egyszer tanácsgyűlésre ment, a király magához hívatta. Utközben aztán banditák támadták meg s tőreiktől pusztult el. 1559-ben halt meg ez a szerencsétlen király.

Uralkodók a szónoklásról. Egy külföldi folyóirat uralkodók és hercegek vallomásait közli az uralkodók legterhebb kötelességéről, a nyilvánosság előtt való beszédéről. Az angol királyi családnak egyik tagja „hivatásuk egyik legutáltosabb kötelességének” mondja. Vilmos császárt és Oszkár svéd királyt mondják azoknak az uralkodóknak, akik nem tartanak semmitől, ha a nyilvánosság előtt kell beszélniük, annál az egyszerű oknál fogva, mert kiváló szónoki tehetségük van. II. Vilmos császár nemrégiben így nyilatkozott:

— Mint egy nagy nemzetnek az uralkodója úgy érzem, hogy népemhez sok mondanivalóm van. Mivel pedig meggyőződéssel beszélek, meg is vannak a szükséges szavaim. Ha különös kedvem van a beszédhez, akkor a gondolatok olyan rohamosan támadnak rám, hogy olyankor sokkal többet mondok, mint amennyi szándékomban volt.

A svéd király nemcsak hogy jó szónok, hanem sok nyelvet is tud. Nemrégiben egy egyesületben, amelynek tagjai idegen nyelveknek a tanulásával foglalkoznak, őt kisebb beszédet mondott öt különböző nyelven. II. Miklós cár nemrégiben így szólt a yorki hercegehez:

— Az államfő állása sok gonddal és sok kelemetlenséggel jár. A legjobban fáj azonban a fejem attól, ha valami gyülekezett előtt kell beszélnem, bármily kicsiny legyen is az. Rendesen sokat várnak egy császártól, de ha beszélek, mindig az az érzésem, hogy csak nagyon kevés kerül ki tőlem.

Ugyanez a folyóirat azt is elmondja, hogy a mi királyunk sem barátja a nyilvános beszédeknek.

Meddig ölnék a királyok? Igen érdekes kis könyvet fedezett föl a párisi Le Journal. A könyv címe: *Huszonnégy uralkodó jövője*, megjelent 1885-ben Dentu párisi kiadónál. A könyv előre megjósolja, hogy meddig fognak élni az európai uralkodók. Umberto királyról a következő sorokat írta: „Umberto ötvenhat éves korában 1900-ban fog meghalni, a május 29-ike és július 29-ike közé eső időszakban.” — Hogy mennyire bevált a jóslás, bizonyítja az az egyszerű tény, hogy Umberto ki-

rinté — méltó talán durva seythákhoz, de sohasem szabad rómaihoz. Ezen mérsárlások ellen maga a nép is föllázadt és így e peretől fogva még jobban szerették Petronius.

Ő maga nem nagyon méltányolta a nép szeretetét, mert visszaemlékezett arra az időre, a mikor ugyanez a nép Britannicust rajongott, akit Nero szintén megöletett, Octaviáért, akit megfojtattat, Rubelus Plautusért, akit száműztek és ugyancsak Trazeasért, akinek már a holnap nap is meghozhatta a halálos ítéletet. A nép különös nagy szeretetét rossz előjelnek tartották és a skeptikus Petronius babonás volt. Különben is megvetette a népet, mert arisztokrata és aestheticus volt és azért, a nélkül, hogy az üdvözléseket és kezesókat megköszönte volna, elbeszélte kísérőjének Pedanius történetét és az utca népének gyors hangulatváltozása fölött gunyolódott. Avirinus könyvkereskedése előtt megállította Petronius a gyaloghíntőt és egy finom kéziratot vásárolt.

— Ezt neked ajándékozom — mondá Viniciusnak.

— Köszönöm! — felelé Vinicius. Egy pillantást vetett a címlapra és kérde:

— Saticron? Uj dolog? Ki írta?

— Én. De amennyiben nem akarok sem a Rufinus nyomába lépni, sem pedig a Fabricius Verento sorsára jutni, kérek, ne árul el senkinek, hogy én írtam.

— De hiszen te azt mondtad, hogy nem irsz verseket? Itt azonban mint látom, sűrűn váltakozik a próza a versekkel.

— Ha majd forgatni fogod e kéziratot, olvasd el figyelmesen a Trevalchion lakomájáról szóló részletet! Ami pedig a verseket illeti, hidd el, utalom azokat attól a pillanattól kezdve, amikor Nero első époszát megírta. Bizonyosan hallottad, hogy ha Vitellius rosszul érzi magát, akkor egy kis elefantosont pálcáikat dug torkába, mások olajban áztatott flammíngó-tollakat használnak e célból, vagy beveszik a vad thymian-növény fűzetét; nekem csak Nero versét kell át-

rályt július 29-ikén gyilkolták meg. A könyv még a következő jóslást is tartalmazza: „Lipót belga király 1907. március 5-én fog meghalni.” A leghosszabb életet a mi királyunknak jósolja a könyv, amely szerint királyunk nyolcvanegy éves kort ér meg, s 1911 február 24-én költözik az élők sorából.

Késő este. Ostendében egy orvosnál látogatásban üdül De Smet de Nayer belga miniszterelnök. Mivel mindenképpen pihenni akar, szolgájának szigorú rendeletet adott ki, hogy lehetőleg menesse meg őt a sok alkalmatlankodótól. A lakaj híven is teljesíti a megbízatást, s különösen akkor haragos ha a gazdáját este háborgatják. Mégis megtörtént a minap este, hogy valaki későn becsönget. Dühösen néz ki a hűségese cselede s bosszúságát nem titkolva kérdezi:

— De hát mi tetszik ilyen késő órában? Az ur ugy sincs idehaza!...

— Az idegen, magas, jól megtermett, hosszú fehér szakállú férfi, gonosz mosolyal néz rá:

— A miniszter ur tehát nincs itthon? — mondja.

— Igenis nincs itthon, mondtam már. S a miniszter ur egyáltalában nem fogad senkit ilyen késő órában.

— Haza jön később a miniszter ur?

— Azt már nem tudom! Jó éjszakát uram!

S már-már becsapta az ajtót az idegen előtt, aki most jobban fölemelte a fejét s még azt mondta:

— Hát jól van, de legyen olyan jó s jelentse a miniszter urnak, hogy haza érkeztem ma!

A lámpás világsága most az arcára esett s a szolga ráismert. Brüsszalból, ahonnan az egész kis jelenetet megírták, azt is elárulják, hogy a késő látogató maga a király volt.

Jégyváltás délen. A Science egyik közleményében foglalkozik azzal ténnyel, hogy a forró India egyes vidékein a földnek éjjeli kisugárzását a különböző alacsony műveltségű bennszülöttek már ös-időktől fogva mesterséges jég előállítására használják fel. A mód a következő. Vizzel telt lapos és likacsos edényeket helyeznek el esténként bizonyos rizsszalvával kitömött és befedett földüregekbe s a föld kisugárzása reggelre tisztá és tömör jeget eredményez. Kedvező körülmények közt még a fagy-ponton tizenöt-husz fokkal felülemelkedő hőmérséklet is kiválasztja a jeget. Howarth szerint hasonló eljárás alapuló jégyváltás divatos a tenger színe felett nyolcezer-kilencezer méternyire fekvő Oaxaca (a mexikói Cordillerákon) nevű fűtőszőlőgyek bennlakói közt is. A föld színén itt is találunk vizzel megtöltött lapos faedényeket, amelyeken reggelre legfőbbleg egynyolcad láb vastagságú jégréteg képződik. Ezeket a vékony rétegeket aztán mindig le-

olvasom és a hatás rögtön beáll. Ilyen módon aztán, ha nem is tiszta öntudattal, de legalább tiszta gyomorral képes vagyok a verseket újra bevenni.

Eközben elérkeztek Idomen boltjához és miután az ékszerek dolgát elintézte, megparancsolta, hogy a gyaloghíntőt vigyék egyenesen Aulus házához.

— Utközben elmesélem neked a Rufinus esetét, hogy fogalmad legyen, mi az a szerzői hűség, — mondá Petronius.

De mielőtt belefogott volna elbeszélésébe, a gyaloghíntő megállott Aulus Plautius háza előtt. Egy ifju, erőteljes ajtonálló kinyitotta előttiük az ostiumba vezető ajtót, ahol egy kalitkában zárt szarka hangos „Salve”-val üdvözölte a belépőket.

— Nem vetted észre — mondá Vinicius, belépve az atriumba kísérőjével — hogy itt az órok nem hordanak láncot?

— Csodálatos ház ez! — felelé Petronius halkan. — bizonyosan hallottad, hogy Pomponia Graecínáról azt beszélük, hogy valamely keleti vallásnak hívője, amely bizonyos „Chrestos” tiszteletén alapszik. Ezt a hírt tudniillik Crispina terjeszté, aki nem tudja neki megbocsátani, hogy egész életére megelőgzik egyetlen egy férjjei. Univira!

— Igazad van; csodálatos ház ez! Majd később elbeszéltem neked, mi mindent hallottam és tapasztaltam én itt.

Igy beszélgetve, beléptek az atriumba. Az atriensis beküldte a nomenclator, hogy jelentse be a vendégeket, miközben a szolgák székeket és zsámolyokat készítettek az érkezőknek. Petronius, aki mindig azt hitte, hogy ebben a házban örökös gyász honol, meglepetve tekintett körül, kellemesen esáldva, mert az atrium ecsépet sem volt szomorú. A magastól fényes sugárkeve ömlött alá, amely a szökőkútont megtörve, ezer színben tündökölt.

(Folytatása következik.)

szedik, a földbe ásva elraktározózzák, s mikor már így kemény jégtömegeket nyertek, azokat kockákra hasábolva öszvéreiken a városokba szállítják.

+ Az alkohol hatása. Általában azt tartják, hogy a kevés alkohol használ a szervezetnek, fel-fűti, sőt meg is erősíti. Főképp azok közül, akik sokat dolgoznak, akár fizikailag, akár szellemileg, hiszik sokan, hogy nekik szükségük van az alkoholra. Most dr. Guillerie főorvosos a legalap-sabbban megvizsgálta ezt az érdekes kérdést, s különösen azt a részét, amely az alkoholélvezetnek a szemekre gyakorolt hatását tárgyalja. Dr. Guillerie önmagán végezte a kísérleteket és e végből először fél liter könnyű sört, aztán fél liter könnyű moseli bort összesen hatvan gramm alkohol tartalommal s nagyfokú tompulást, ill. csökkenést tapasztalt látóképességének érzékenységében és a szemizom működésében. Noha ez az alkoholeménység még nem éri el a rendszeren túlságosnak tartott alkohol-élvezetnek a fokát, mégis megvan a rossz hatás. Ha már most az irással és olvasással amugy is meg-erősített emberek még szeszes italokat is hozzá isznak, ez látóképességüknek nem a fokozására, de biztos aláásására vezet.

Szerkesztői üzenetek.

— Keziratokat nem adunk vissza. —

Cz. D. A Nemzeti Színháznál most a *Mészáros Károly*-féle pályázatok (társadalmi drámára és törté-
neti tragédiára) vannak fűgőben. Tavaly az első izben beérkezett hatvannyolc darab közt a pályabírók nem találtak jutalmazásra méltó munkát. A pályázat feltételeit újra kihirdették, de a határidő már régen lejárt és így Ön a darabok beadásával már elke-
sett. A jutalom mind a két pályázaton összesen 4000 korona, vagyis a nyertes szerzők egyenkint 2000 koronát kapnak, ha ugyan az ideit termés jobb lesz a tavalyinál. A pályabírók ugyanazok, akik tavaly is funkcionáltak: *Alexander Bernát, Abrányi Emil, Várady Antal* és a Nemzeti Színház részéről *Náday Ferenc* és *Vizváry Gyula*. A bírók bizottság valószínűleg november első felében dönt a pályázó munkák sorsa fölött.

H. M. V. I. Képesít többek közt a kereskedelmi diplomáciai szolgálatra is. Bővebb felvilágosítást kap-
hat az intézet igazgatóságánál (V. Alkotmány-utca) 2. Beiratkozásnál a dékani hivatalban megmondják, milyen ösztöndíjakra pályázhat. Valamennyi ösztön-
díjat s föltételeit ezen a helyen nem közölhetjük. 3. Ha rendszerben vannak az okmányai, nem kell oda semmiféle protekció.

M. K. *Lésvár*. 1. Neues Pester Journal, Buda-
pester Tagblatt. 2. Pénzügyi Hírlap, (VII. Miksa-
utca 11.)

G. A. I. Verse kezdeteleg. 2. Szabad-e egy hölgy állítását „az udvariasság szempontjából” meg-
cáfolni? — kérdezi ön. Nos, egy hölgy meghazudtol-
lása — valószínűleg ezt érti ön cáfolat alatt — lehet szükséges, célszerű is, elkerülhetetlen is, de udva-
riasság szempontjából nem mérlegelendő. Mibelyt az udvariasság lép előtérbe, a cáfolattól, ha egy hölgy áll
velünk szemközt, el kell állnia. 3. A dolog utópia, célja egy zsidóállam létesítése. Magyarországon nin-
csenek hívei ennek az államalkotó tervnek.

B. E. Nagybánya. 1. Nem ismerjük a kérdéses végrendeletét. 2. A kérdézt még él, Budapesten tartózkodik, lakása azonban nincs meg a budapesti cím és lakjegyékben. A rendőrség bejelentő hiva-
talanál, ha a 20 fillér illetéket és válaszbélyeget csa-
tojja, megudhatja azonnal a lakását. 3. Ugy tudjuk, hogy Szegeden van szerződötve. 4. Vizsgálassa meg magát egy elismert belgyógyászati tekintéllyel, pél-
dau Kétly, Koranyi vagy Terray tanárokkal. 5. Ilyen dolgokhoz nem értünk, tehát nem is adhatunk taná-
csot. A fővárosban mindenesetre hamarabb találko-
zhatnék valami, ami az önkélethivatásának meg-
felelne.

Lottika. Az egyik verse, a *Sétaközben* című, bájos és ügyes. Alkalomadtán sorát is ejtjük és várjuk a folytatását.

L. J. Apudskó. 1. A gépészmérnökség és a tek-
nikai vegyészet. 2. Ezenkint 600—800 korona ösztön-
díjban részesülhet. 3. Többnyire megadják, de nem mindig.

S. D. A verse nem vers, hanem mesterkél-
t próza, amelyben olvész az érzés.

E. A. Erzés is van, hangulat is a kis versben, de itt-ott próza döccen benne. Ezt még nem kö-
zölhetjük.

Tanító. *Nagyvárad*. Sziveskedjék velünk nevét és címét tudatni. Magánlevélben írunk választ.

V. J. I. Félveszik, ha jól megállja a főlvételi vizsgát. 2. Ha az iskolák valamelyikét elvégezte, az egyesület is minden akadály nélkül beigtatja a tagjai közé. 3. Huszonöt év.

B. S. Vágvece. 1. Ha nem volt szó cassa soon-
tóról, nincs joga levonásba hozni. 2. Annak sokféle orvosága van, amelyek az okok szerint változnak. Orvoshoz forduljon tanácsért, aki közvetlenül szerez-
het meggyőződést a baj okáról. 3. Sorsjegyeire nevez a napokban kap üznetet.

Uj előfizető. A jó társaság modora és illem-
szabályai című könyvet a *Budapesti Napló* kiadóhiva-
talanál rendelheti meg. Ára 5 korona.

R. L. Esztergom. Ha szülői vannak, nem veszik föl árvaizaba, legfeljebb valamely fiúnevelő-intézetbe. Olyan van tudunkkal Esztergomban is. Oda tessék tojyomolni. Bélyeg nem kell a tojyomodásra.

Fogadás. Elvesztette a fogadást, mert Ameri-
kába nem mehet utelvel nélkül. Mikor hajóra száll, mindenkitől bekövetelik.

G. K. Budapest. 1. Méltóztassék előlvanai Mo-
ravcsik Emil! Gyakorlati emekörtánát (ár 7 korona), abban megtalálja a választ. Megrendelneti a Buda-
pesti Napló kiadóhivatalánál. 2. Plombiroztassa őket, ha még lehet.

H. Gy. Pándorf. Sztrienhines kenyérhulladéko-
kat kell elszórni néhány napig, az kipusztítja őket.

Erdélyi vasutas. Dr. Kétly Károly egyetemi tanár klinikáján vizsgálta meg magát. A tanár mindennap délelőt rendel Budapest, VIII. Üllői-ut 26. sz. alatt.

W. M. Mike. Nagyon sajnáljuk, de kérését nem teljesíthetjük, mert a leveleket, amint azokat elintéz-
tük, mindjárt megsemmisítjük.

Parádírdői vendég. Nagyon obskurus kicsi idő-
közi dolog az. Hát érdemes azzal szembeszállani? Ké-
rem, nem.

P. M. Győr. Szives figyelmét köszönjük, de erre nézve már másképp intézkedtünk.

W. B. Munkács. Eppugy, mint a budapesti egye-
temen, szeptember első felében.

Sz. J. Lodoj világ című versét az utolsó strófa elhagyásával közölni fogjuk.

R. K. Igen, megjelent. Címe: Egy évi önkén-
tes jelöltek teendői. Megkaphatja 1 koronáért a Pal-
las-nyomdánál (V. Honvéd-utca 4.)

E. A. Jókai régi, nemes, református család sarja. Nem változtatott vallást sohasé, most is református.

B. G. J. I. Beiratkozhatik, de csak *renakvált* hallgatónak. 2. Miniszteri engedéllyel beszámítják. 3. Nem teheti le. 2. Nem számítták be a két felvételt.

A. R. Van ott állami iskola is, telekezeti is.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Az Osztrák-Magyar Bank állása, mint Bécsből táviratozzák, augusztus 31-én a következő volt: Bank-
jegyforgalom: 1.393,692.000 korona (+ 51,065.000 K.), éro-értékkészlet 1,134,321.000 korona (- 6,227.000 korona), váltótárca 363,733.000 korona (+ 50,032.000 korona), lombard-üzlet 57,595.000 korona (+ 1,868.000 korona), adómentes bankjegytartalék: 129,754.000 korona (- 53,904.000) korona.

A magyar lovak diadala. A nemzetközi lókiál-
lítás Párisban vasárnap nyílt meg. Mint onnan jeleutik, harminc állam küldött a kiállításra kitünő anyagot és képviselve van mind az öt világrész. Méltan öröm-
mel tölthet el bennünket, hogy a magyar lovak első helyen vannak. Abból a gyönyörű illusztrált műből, melyet *Darányi* földművelésügyi miniszter francia nyelven íratott, csodálkozással látja a külföld, mily tudással és áldozatkészséggel regeneráltuk népies tenyészetünket és mily kiváló fajtulajdonságokat egyesít a magyar ló, melyből 40 kitünő tenyész apa-
es anyaló gyönyörkötöti a kiállítási nagy közönséget.

Fizetésektelenségek. A bécsi *Créationen-Verain* a következő fizetésektelenségeket jelenti: *Schwarz* Salamonné kereskedőcég *Sz. Útvarhely*, *Gal Ignác* kereskedő *Budapest*, *Kerepesi-ut 88.*, *Herz Adolf* szabó *Losonc*, *Birnbaum Anna* kereskedőnő *Lemberg*, *Kos-
telnischek Caterina* kereskedőnő *Nyara*.

Bécszárak. A kontingens nyersszesz ára Buda-
pesten 40+50 korona pénzben. 41.— korona aruban. Bécsben a nyersszesz ára 44+60 korona pénzben, 45 korona aruban.

A rádzsza nyaklánc

— REGÉNY —

Írta: RUDYARD KIPLING

(45)

Tarvinnak valóságga látva maradt a szemé-
szája.

— De hiszen ön nem szakférfi katonai dolgokban — szakította félbe a beszédet *Pertrak Singh-Ji* lekötölező mosolylyal — csak azt akaro-
m megjegyezni, hogy hallottam a lövését és jól láttam, miről van szó. De nekünk az a pa-
ranesunk, hogy rögtön előtörjünk, ha ő felsége közelében lövészt hallunk, azért hát boesánatot kerek a támadásért.

Katonás köszönéssel vonult vissza az embereihez. A nap most már nagyon kellemetle-
nül tűzött le, s a király és Tarvin mérsékelt menetben lovagolt hazafelé.

— Hány foglyot bocsaíthat a rendelkezé-
semre? kérdezte Tarvin kis idő múlva.

— Amennyit akar, a fogházak zsufoóság tele vannak — felelte a király, lelkesülten bele-
menve a dologba. Istenemre száhib, nem láttam még olyan embert, mint amilyen ön, s amit csak akar, megadnám önnek.

Tarvin kalapot emelt és mosolyogva körül-
gette izzadó homlokát.

— Szavánál fogom. S amit kérek, még csak költségbe sem kerül.

A maharádzsa kételkedve dünyögött maga elé. Az emberek rendszeren azt kérték tőle, amit oda n m adhatott.

— Éz a beszéd olyan idegenül hangzik ne-
kem Tarvin száhib! — jegyezte meg.

— Es mégis igaz. Csak azt kívánom, hogy a Naulakhát láthassam. Az összes állami gyé-
mántokat és aranyos kocsikat láttam már, de a Naulakhát még nem.

A maharádzsa néhány száz lépésnyi uton most némán lovagolt.

— Tudnak róla abban az országban is, ahonnan ön jött? — kérdezte aztán.

— Természetesen! Minden amerikai tudja, hogy az a legnagyobb valami egész Indiában. Minden kézi utikönyvben benne van ez — fűllen-
tette Tarvin rendíthetlenül.

— Azt is megmondják a könyvek, hogy hol van? Az angolok olyan bölesek!

A maharádzsa egyenesen maga elé nézett és csöndesen mosolygott.

— Nem, az nincs meg bennük, de meg van írva, hogy *Gokral Seetarun* maharádzsa tudja, hogy hol van és én nagyon szeretném látni.

— Tudnia kell Tarvin száhib — mondotta a fejedelem, mintegy mély gondolatokon át — hogy a mi Naulakhánk nem egy, hanem az államkincs, szentség — ország talizmánja, mint ahogy a neve is mutatja. Nincs is az én őrizetem alatt és meg sem hagyhatom, hogy megmutas-
sák önnek.

Ez keserves csalódás volt Tarvinra.

— De ha megmondom önnek, hogy hol van — folytatta a király — a maga szakállára oda mehet, a kormányunk abba már semmi beleszólása nincs. Láttam, hogy ön semmiféle veszedelemtől sem riad vissza, s nekem hálás szí-
vem van. Talán megmutatják önnek a papok, talán nem. Lehet, hogy nem is találkozik a pa-
pokkal. . . . Ó, majdnem elfelejtettem! Abban a templomban, amelyre gondoltam, nincs. Nem, nem, a Gye-Mukhban kell lennie. Ez annyit jelent, hogy Tehénszáj. De ott nincsenek papok és senki oda nem megy. Igen, igen, a Tehénszáj-
ban van; először azt gondoltam, hogy a város-
ban van — tette hozzá a maharádzsa, s mindez ugy hangzott, mintha csak valami elvesztett ló-
pattkóról, vagy valami elhanyagott turbánról lett volna szó.

— Persze, hogy a Tehénszájban — ismét-
elté Tarvin, mintha csak egészen pontos értesü-
lései volnának uti könyveiből a Tehénszájról.

Ujult elvenséggel folytatta a király:

— Istenemre, csak nagyon bátor ember megy el a Gye-Muk-hoz, csak olyan bátor ember, mint ön, Tarvin száhib — ravasz hunyorgatás-
sal megrögtve oldalról társát — *Pertab Singh-Ji* például nem menne, a viláért sem menne, még azzal az egész csapattal sem, amely önt ma el-
fogta.

— Csak várjon még a dicsőítéseiével, amíg megérdemeltém őket, maharádzsa száhib —
mondotta Tarvin — várjon addig, amíg a folyót elvezettem.

Azután hallgatásba merült; ezek az utolsó értesülések kissé megfűködte a gyomrát.

— Nemde, az ön városa körülbelül olyan, mint ez? — jegyezte meg a maharádzsa az elő-
tűk feltűnő Rhatoreira mutatva.

Tarvin bizonyos fokig már legyőzte Rhatore és *Gokral Seetar* ellen eleinte érzett megveté-
sét. Természete volt, hogy a helyet, ahol élt és az embereket, akikkel élt, jóságosan ítélje meg és ez Indiában is felülkerekedett benne.

— Topáznak nekemóra nagyobb lesz a terjedelmé, mint Rhatorenak — felelte.

— Es ha ön ott van, mi az ön tiszte? —
kérdezte a maharádzsa.

A nélkül, hogy csak egyetlen szót is vála-
szolt volna, elővette *Mutriue* táviratát a zsebéből és odaadta a királynak. Ami a választását illette, még egy ópiuszipogató radsputnak az érdeklő-
dését is megbecsülte.

— Mit jelentez? — kérdezte a király olyan értelmetlen arccal, hogy Tarvin kétségbeesetten hadonászni kezdett.

Aztán megmagyarázta az államügyekhez való viszonyát, miközben Colorado törvényhozása egész amerikai parlamenté növekedett.

— Ez ugy-e olyasvalami, mint a tartományi tanács tagjai, akik néha-néha idejönnek? — véle-
kedett a maharádzsa, azokra a szürke fejű embe-
rekre gondolva, akik bizonyos időközönként mála megjelennek olyan hatalommal fölrüházkodva, amely nem akar elmaradni az alkirályétól.

(Folytatása következik.)

Napirend.

Naplár. Kedd, szeptember 4. — Római katolikus: Rozália. — Protestáns: Rozália. — Görög-ortodox (augusz- tus 23. Agaton. — Zsidó: Elul 10. — Nap két 5 óra 6 percek. — Nyugszik 6 óra 20 percek. — A hold két: 3 óra 3 perc délután. — Nyugszik féljél 12 órakor. A földművelésügyi miniszter fogad délután 5 órakor. A háztartási iskola megnyitása.

Nemzeti múzeum. Régiségtár nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. Többi tárai 1 korona belépődíj mellett megtekinthetők.

Magyar Kereskedelmi Múzeum a városligeti ipar- csarnokban nyitva d. e. 9 órától 1-ig.

Teknológiai iparmúzeum nyitva délelőtt 9 órától 2 óráig, délután 3 órától 5-ig.

Iparművészeti Múzeum nyitva délelőtt 9 órától dé- után 1 óráig. Mezőgazdasági múzeum (Kerepesi-ut 72.) nyitva d. e. 9-1 óráig. Költői múzeum (Stefánia-ut 14. sz.) nyitva délelőt 10-1 óráig, Belépődíj 1 korona.

Magyar Kereskedelmi Múzeum, Igazgatóság: VII. kertület Kerepesi-ut 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőti 9-11 óráig délután 2 óráig. Tudakozó-osztály és Kereskedelmi szakkönyvtár: VII. kertület, Kerepesi-ut 22. szám alatt. Hivatalos órák délelőti 9 órától 12 óráig és délután 3 óráig 6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása, a Kelet mintái és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a nézi-ipari kiállítás melyben az üzletvezetőség árusítási eszközei) a városligeti iparcsarnokban nyitva: délelőti 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi (kirendeltségek központi üzletvezetősége Magyar kereske- deimi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Vizárlás.

Table with exchange rates for various locations including London, Paris, Vienna, and others. Columns include location, date, and rate.

cárig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 820 kilo- grammon felüli súlyban) —, fillérig. — Közé- (páronkint 250-320 kilogramm terjedő súlyban) —, fillérig. — Fönnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) —, fillérig. — IV. Romániai ere- d e t t i (St a c h), Nehéz (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) —, fillérig. — Könnyű (páronkint 250 kilo- gramm terjedő súlyban) —, krajcárig. V. Szerb lai: Nehéz (páronkint 280 kilogramm felüli súlyban) 96-97 fillérig. — Közé (páronkint 240-280 kilogramm ter- jedő súlyban) 96-96 fillérig. — Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 95-96 fillérig.

S e r t é s l é t s z á m: 1900. szept. hó 1. napján volt készlet 38.805 darab, 1900. szeptember 2. napján felhaja- tott 872 darab, 1900. szeptember 2. napján elszállított 781 darab, 1900. szept. hó 3. napjára maradt készletben 38.896 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Szeptember 3. —

Kinevezések. A pénzügyminiszter a szabadkai adó- hivatalhoz Elekes Ferenc újjidít m. kir. adóhivatali II-od osztályú pénztárnokot I-5-ös osztályú pénztárnokká; a buda- pesti központi bányagraktár s bányajelzési hivatalhoz Sár- köz Zsigmond budai kir. adóhivatali segédét, a IX. fizetési osztály harmadik fokozatába való sorzással második el- lenőrré; Fekete Márton orszvai adóhivatali tisztet ellen- őrré a karánsebesi adóhivatalhoz; a tudósint adóhivatal- hoz Csacsaia Kálmán csacsi adóhivatali díjtalan gyakor- nok adóhivatali tiszté ideiglenes minőségében; az ogulmi pénzügyigazgatósághoz Pongracics Károly díjnokot állami végrehajtóvá ideiglenes minőségében, Gyay József díjtalan pénzügyi számgyakornokot ideiglenes minőségű segélydijs pénzügyi számgyakornokká a komáromi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőszékre. — A vallás- és közoktatás- ügyi miniszter Slejch Mihály eperjesi ág. h. ev. tanító- képző intézeti igazgatót az eperjesi állami tanítóképző- intézethez rendes tanárrá, a IX. fizetési osztály 2-ik fokozatába véglegesen; Kirchmayer Győző lipót-szent-miklósi állami elemi iskolai tanítót és okleveles rajztanárt a zón- váraljai állami tanítóképző-intézethez segédtanárrá a X. fizetési osztály 3-ik fokozatába véglegesen, Hirabetz Nándor okleveles rajztanárt és csakörtornyi állami polgári iskolai rendes tanítót a temesvári állami tanítóképző-intézethez se- gédtanárrá a X. fizetési osztály 3-ik fokozatába ideiglenes, Mikler Szeréna okleveles polgári iskolai tanítónót az eperjesi állami tanítóképző-intézethez segédtanítóként a XI. fizetési osztály 3-ik fokozatába véglegesen, Feketőné Hoffmann Izabella trencsén-bányai állami elemi iskolai tanító- nót az eperjesi állami tanítóképző-intézethez gyakorló iskolai tanítóként a XI. fizetési osztály 3-ik fokozatába vég- legesen; a földművelésügyi miniszter Eury Lajost a debre- ceni gazdasági tanítónót vegyteni tanárszéke mellett alkalm- azott tanárségédet ezen tanszéke mellett további két év tar- tására tanárségédül; a belfügyminisztérium veresével meg- bizott miniszterelnök ifjabb Viczián Antal végzett joghall- gatót díjtalan fogalmazó gyakornokká a belfügyminisztérium- hoz ideiglenes minőségében kinevezte.

Pályázatok. Fogásörömester a nagy-kikindai törvény- széknél 4 hét alatt. — Postamester Zagorban (Kis-Küküllő- megye) szeptember 27-ig. — Díjnek a torjai törvényshéknél 14 nap alatt. — Adótitest a pozsonyi adóhivatalát 2 hét alatt. — Hivataliszolgá a nagy-onyedi pénzügyigazgatóságnál 6 hét alatt. — Irnok a magyar-óvári járásbírószágnál októ- ber 4-ig.

Berlin, szeptember 3. (Zárulat.) 4 1/2%-os papíráradék 98.60. Osztrák aranyárjradék 98.60. Elbavölgyi vasút —, Magyar koronajáradék 90.40. Osztrák-magyar állam- vasút 142.—, Basso-oderbergi vasút —, Bécsi váltóór 84.45. Magyar vasuti beruházási kölcsön 101.20. Alpesi bányarészvény —, Discont-Commandit 175.25. Altalános villamosasági Enson 221.—, Gelsenkircheni 196.30. Laura- koló 204.40. 4 1/2%-os ezüstjárdék 96.50. 4% magyar arany- járadék 96.25. Osztrák hitelrészvény 209.40. Déli vasút 26.60. Károly Lajos vasút —, Orosz bankjegy 218.65. 4% új orosz kölcsön —, Török dohányrészvény —, Olasz járadék 94.75. Magyar hitelbank —, Dynamit Trust 148.50. Harpeni 184.75. Az irányzat szilárd.

Berlin, szeptember 3. (A Budapesti Napó tudósítójának távirata.) Kéti torzalom. Négy százalékos magyar aranyjár- dék 98.—, Magyar koronajáradék 96.25. Osztrák hitelrész- vény 208.10. Osztrák-magyar államvasút 142.50. Déli vasút 26.75. Eszáknyugati vasút —, Elbavölgyi vasút —, Orosz bankjegy készpénz —, Buschtiehradi 272.—, Orosz bankjegy —, (Utómó.) Lombard —.

Hamburg, szeptember 3. (Zárulat.) 4 1/2%-os ezüstjárdék 96.40. 1860. sorsjegy 133.—, Déli vasút 26.90. 4% osztrák aranyjárjradék 98.—, Osztrák hitelrészvény 210.10. Osztrák- magyar államvasút 143.80. Olasz járadék 94.55. 4% magyar aranyjárjradék 96.20. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, szeptember 3. (Zárulat.) 4 1/2%-os papíráradék 96.95. 4% osztrák aranyjárjradék 98.50. Magyar korona- járadék 90.50. Osztrák-magyar bank 121.50. Déli vasút 26.90. Elbavölgyi vasút —, Londoni váltóór 20.46. Bécsi bankgyesület 123.30. Villamos részvény 127.—, 3% os magyar aranykölcsön 77.40. 4 1/2%-os ezüstjárdék 96.55. 4% magyar aranyjárjradék 96.25. Osztrák hitelrészvény 208.20. Osztrák-magyar államvasút 141.90. Eszákny. vasút —, Bécsi váltóór 845.33. Bécsi váltóór 81.25. Unionbank —, Alpesi bányarészvény 232.—, Az irányzat szilárd.

Frankfurt, szeptember 3. (A Budapesti Napó tudósítójának távirata.) Arrolvamosok januárja. Kéti torzalom. Osz- trák hitelrészvény 210.25. Osztrák-magyar államvasút 141.80. Déli vasút 26.80. Osztrák aranyjárjradék —, Olasz járadék —, Laura-koló 203.80. Harpeni 184.25. Discont —, Alpesi —, Bécsi bankgyesület —, Az irányzat szilárd.

Páris, szeptember 3. (Zárulat.) Osztrák-magyar állam- vasút —, 4% osztrák aranyjárjradék 99.50. Osztrák Lánderbank —, 3% francia járadék 101.—, Ottomanbank 540.—, 3 1/2% francia járadék 102.30. Alpesi bánya rész- vény —, Déli vasút 141.—, 4% magyar aranyjárjradék 97.—, Párisi bankrészvény 1136. Olasz járadék 93.95. Francia törleszt. járadék 100.—, Osztrák földhitelintézeti részvény 1205. Török óonnyrészvény 323.—, Az irányzat tartott.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Szeptember 1. A sertésüzlet irányzata változatlan. A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Oreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli súly- ban) — fillérig. Czeg közep (páronkint 300-340 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig. Fialat ne- ház (páronkint 320 kilogrammon felüli súlyban) 96-97- fillérig. Fialat közép (páronkint 251-320 kilogramm ter- jedő súlyban) 95-96 fillérig. Fialat könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) 96-98 fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilo- grammon felüli súlyban) — krajcárig. Közép (páronkint 240-280 kilogramm súlyban) — krajcárig. — Könnyű (páronkint 245 kilogramm terjedő súlyban) — kraj-

Advertisement for Neumann M., publisher of children's books. Text includes 'Ajánljuk', 'célszerű és izlées gyermek-furuhákat', and 'A cégnek elismert elve: legolcsóbb és szabott árak.'

Advertisement for 'The Gresham' life insurance company. Text includes 'Fa-szakma', 'Könyvelő, tökéletes magyar német levelező fa- nyakkereskedéshez', and 'Életbiztosító-társaság Londonban Magyarországi fiók: Budapest, V., Ferenc József-tér 5-6.'

Advertisement for Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) bookshop. Text includes 'cs. és kir. udv. könyvkereskedés kiadásában', 'polgári fiu- és leányiskolai, valamint felsőbb leányiskolai. magántanulóknak is kiválóan alkalmas tankönyvek jegyzéke az 1900-1901-ik tanévre.', and a list of books for sale.

Advertisement for 'Nincs ember ki a KHINAI események iránt nem érdeklődnek?' and 'Sárkányok országa cím alatt 200 eredeti képpel.' Text includes 'óriási jövedelmet szereshet az ország bármely helyén, ugy falun, mint városban lakó férfi vagy nő, könnyű otthoni munkával, ha a „Kereskedelmi Vegyeszet” című könyv megjelent, kétszeresen bővített harmadik kiadását megrendeli, mert e könyvből úgy férfi, mint gyermek 540 különféle foglalkozást tanul meg, melyely előkészíttség és tökéletesítés nélkül naponta 20-30 koronát, évente 5-6000 koronát csekélyfáradsággal, otthoni munkával megkereshet. A kinek biztos, jó keresete nincs, vagy foglalkozás nélküli van, ki családját haszonan akarja foglalkoztatni, rendelje meg bizalommal a „Kereskedelmi Vegyeszetet”. Ezen vagyonti erő könyvet az első kiadás 6 korona bolti ára helyett 2 korona 50 fillér kedvezményes ártért rendelhet meg mindenki a „Kereskedelmi Vegyeszet” könyvkiadó-vállalatánál Ujpest, Lőrincu- utca 24. Ugyanitt csekély havi részletfizetésre mindennemű könyvek megren- delhetők. Könyvárjegyzék ingyen és bérmentve.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Nyári színet.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1900. szeptember hó 4-én.

Válás után.

Vigjáték 3 felv. Irtá Bisson A. Ford. Paulay.

Személyek:

Duval	Náday	Corbulon	Gabányi
Bourgaueuf	Vizvári	Bonivardó	Vizváriné
Champeaux	Zilahi	Diane	Nagy Ib.

Kezdeté 7 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.

Kedd, 1900. szeptember hó 4-én.

Fedák Sári és R. Réthy Laura vendégfelléptével.

Három pár cipő.

Énekes bohózat 4 felvonásban. Irtá Berla A. Fordította Toldy N. Ferenc. Zenéjét szerz. Millőcker K.

Személyek:

Stangelmayer	Gál	Kudelmudel	Nikó
Klára, neje	Kalmár	Koplavecz	Szathmáry
Nachtfalter	Balassa	Kunigunda	Rostagni
Éder Laura	Réthy	Flink Lőrinc	Gyöngyi
Wappenknopf	Bihari	Léni, felesége	Fedák
Masksprudel	Nánásy	Flitterglanz	Berzetei

Kezdeté 7 1/2 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.

Kedd, 1900. szeptember hó 4-én.

Bibliás asszony.

Operett 3 felvonásban, 4 képből. Szövegét irtá Antony Mars és Maurice Hennequin. Fordította Héltai Jenő. Zenéjét szerzte Victor Roger.

Személyek:

Chatellerault E.	Kéry	Ill. Ernő	Németh
Sarah	Gazsi	Chatellerault	Szirmai
Thea táncosnő	Pofjár	Beaugency	Solymosi
Marechalné	Krecsányi	Pontbichet	Szardahelyi
Paméla	Harmath	Trénitz	Kovács K.
Carmen	Vasvári	Celestin	Tollagi

Kezdeté 7 1/2 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Kedd, 1900. szeptember hó 4-én.

Névtelen levelek.

Bohózat 3 felvonásban. Irtá Maurice Desvallières és Antony Mars. Fordította Fái J. Béla.

Személyek:

Lacrensette	Ráthonyi	Ribaudet	Giréth
Margeline	Aranyossy	Seraphin	Füredi
Leperehois	Boross	Piganoli	Szilágyi
Leperehoisné	Láng E.	Capuron	Mátrai

Kezdeté 7 1/2 óraker.

Jegyek a M. kir. Operaház, Nemzeti és Magyar Színház előadására kaphatók és előjegyezhetők Bárd Ferenc és Testv. zeneműkereskedéseiben Kossuth Lajos-utca 4. sz. és Andrássy-utca 42. sz. a. valamint a New-York kávéházban. (Telefon.)

URÁNIA SZÍNHÁZ

Kedd, 1900. szeptember hó 4-én.

Páris 1900-ban.

Irtá Salamon Ödön.

Kezdeté 7 1/2 óraker.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

(Budán, a Krisztinavárosban.)

Kedd, 1900. szeptember hó 4-én.

Felfordult világ.

Fantasztikus operette 3 felvonásban. Irták Blum és Tócsé, fordították Makai és Molnár. Zenéjét szerzte Serpette.

Kezdeté 7 óraker

VÁROSLIGETI SZINKÖR.

Kedd, 1900. szeptember hó 4-én.

Bur háboru.

Fredai életkép énekekkel és táncal 3 felvonásban. Irtá Feld Aurél és Szoldos László. Zenéjét szerz. Donáth Éde.

Kezdeté 7 óraker.

Lukács-Schuk Anna

zongora-iskolája

Budapesten, VIII., József-körut 36. (lift)

Rendszeres kéz- és ujjgymnasz-
tikával egybekötött, legjobb-
bevált tanmódszer.

Tanítványok felvétele, naponkint
11-től 5 óráig.

A nagyérdemű utazó közönség szíves figyel-
mébe ajánlva

Putzer György éttermel,

a mai kor igényeinek megfelelően újonnan átalakítva.
A pince éttermekben Dénes Pista jó hírnevű zena-
kara hangversenyt létesít.

Számos látogatást kér
Putzer György
vendéglős.

A „MERCUR“ bank- és váltóüzlet részv. társaság

BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 37. (saját ház)

elfogad

betéteket könyvecskére

folyó- és cheque számlán

4 1/2 % kamatozás mellett.

FOLIES CAPRICE.

9 óraker Ma 9 óraker

Der Hausjude.

10 óraker 10 óraker

Szenzációs ujdonság!

Ügyvédek alkonya.

Eredeti magyar bohózat. Irtá egy ősjogász. Ren-
dező: Rott Sándor.

11 óraker 11 óraker

Hotel Narrenhaus.

Bohózat. Irtá: LEITNER H.
SISTERS VALERIE
angol ének- és tánc-duettisták.

Vámos Gizella

államilag képesített zenetanár zeneiskolájában

a beiratások folyamatban vannak. Beiratkozni
lehet naponta d. e. 9-1-ig és d. u. 3-6-ig az intézet he-
lyiségében. **Erzsébet-körut 8. szám 1. em.** (a New-
York palota átellenében).

Tanzsok: ének, zongora, hegedő, mélyhegedő,
gordonka, cimbalom, fuvola és citera.

Beirat. díj: 4 korona. — Tandj az énekre 14
korona, a többi tanzsakra 10 korona havonta.

Felnevelők számára esti tanfolyam.

NEMETALFÖLDI KIRALYI

CARRÉ-CIRKUSZ

Carré Miksa igazgató.

Ma kedden, szeptember 4-én, este 7 1/2 óraker

nagyjutalom diszeloadás

az általánosán kedvelt spanyol kórikus

Senor Busto alias auguszt der dumme

javára Fellép Mr. Jules Seeth a világhírű

oroszlán-idomító

az ő kizárólag him oroszlánával,

20 a melyeket Menelik abessiniai ki-
rály ajándékozott.

Azonkívül fellépnek az összes művészek és művésznők.

Helyárak a rendesek.

Szerdán, szeptember 12-én

viasszavonatlanul utolsó előadás.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb
PAP **PAP** **PAP**

1 összehajtható vaságy	1 acél sodrony ágybetét	1 rti
3 db kivethető matraccal 10.-	1 tengeri matrác	4.50
1 db rouge paplan 1.80	1 Afrigye matrác	5.50
1 db rouge paplan prima 3.80	1 leandr matrác	12.-
1 db satin cachmir paplan 3.80	1 ruganyos ágybetét	18.-
1 db atlas cachmir paplan 4.80	1 nagy szoba szőnyeg	2.50
1 db tiszta szelvény paplan 5.-	1 Füle szőnyeg 21 krtól	1.20
1 db fedőruha szelvény 12.-	1 szilak tonis fü-göny	1.20
1 paplan — — — — — 12.-	1 ablak Kungó	4.50
1 db jó vászon ágy lepedő 1.30	1 esztélyázott függöny- tartó	1.50
1 db jó paplan — — — — — 2.-	1 ablak eszike függöny	3.50
1 db lennél ágy pokróc 1.80	1 hóurér ágyterítő	2.50
1 db gyapjú ágy pokróc 4.50	2 gyapjú ágy- és 1 asztal- terítő	11.-
1 db jó popokróc — — — — — 1.70		
1 db szővedt lópkócsó 4.50		
1 levarrott szalmaszék 2.20		

GICHNER JANOS és TARSÁ

paplan, matrác és kártyatartó pyarok, szőnyeg, függöny-
ágy- és asztalterítő stb. nagy vál asztalban.
Budapest, VII. ker., Erzsébet-körut 20. szám.
Arjegyzéket kívánatról ingyen és o-mmentesen küldünk.
Nem tiszta árakat közölünk, vagy a pózt visszajutk

Sternberg Armin és Testv
os. és kir. udvari hang-
szergyár.

Központi főraktárban:
Kerepesi-utca 36.
Cimbalmok

szép, erőteljes és
csengő hanggal kap-
hatók 35 fűtől felj. 500
frt.

Külön zongora-termek: hol
a leghíresebb zongor-
ák jutányosan beszerez-
hetők: Kossuth Lajos-utca
22. sz. (Károly-körut sa-
rok) Zenepalota.
Arjegyzék egészen díj-
mentes.

Édes csemege-szülő

direkte szatymazi telepem-
ről szállítva, keverve leg-
finomabb fajokat, 5 kilós
postakosár bérmentve bár-
hova 2 forint. Ugyisz-
tén 1 postakosár gellért-
hegyi őszibarack 3 fűt 60
kr. 1 postakosáridő 2 fűt
füge 2 fűt 20 kr. — Rend-
elmények a jól megérke-
zésért garancia mellett
szállítatnak, mivel telepe-
men arra szakavatott em-
berek csomagolnak. —
Rendelmények Budapesti
közponba intézendők.

FROMMER ELEMÉR

kiáll. kitüntetett csomagoló
Budapest, Váci-körut 24. sz.

CRÉME DE FANCHON

A 3 sziv véd.
Jeggyel.

Rögtön finomító és
szépető arc krém. Leg-
jobb a világon!
Arthatatlan!
Zsíritalan!

Kia Hogy
tégely 1 K. tégely 2 K.
Főraktár:
„URSITS“ gyógyszerár.
Budapest, Rakoczy-ter 5.
Világos 20 filter
többit bekü-
ldése után
frankó.

EDEN Színház

Fantasztikus látványos-
ságok. Vendégszereplők
összejáték a
Somossy mulatóban
Ma és mindennap este
8 óraker
Szenzációs
előadások.
2 monstre előadás 2
1/2-4-ór délután mérsékelt helyárak 8-ór.
Ujdonság!
A RÉMES MŰTEREM.
Kiszer és Amoros aug. társ. ered. időmájúka.
Az illuziók palotájában. Az árnyék ország. Körképáras a
levegőben. Trudy Brigard páratlan gondolatvilág. Electro
Motor Bioscop. Óriási előképek. A csodaország. Grand-
fontalmus lumineszcencia stb. stb.

Vigyázz!

és bámulj, mire képes Magyar-
szág legnagyobb cipőgyára. Min-
denki megrendelő, ki az oss-
tályosajáték kuzma
napjais, azaz nov. 17-ig
10 forintig terjedő bevá-
sárlást
tesz az is
osztály-
sorsjegyet
kap
ingyen.
20 frtos bevásárlásnál 1/4
sorejegyet kap ingyen
35 — — — — — 1 egész — — — — —
50 — — — — — 1 egész — — — — —
A sorsjegyet az első megrendelésnél rögtön elküldetk. Minden
nálam vásárolt cipők tartóságáért 6 havi felmentésért vállalko,
elcsakadás esetén ingyen megváltom. Nem tetsző esetén a
pénz rögtön visszautdítetk.
Férfi sima víz cipő egy darabból, 3-szoros talppal — — — — — 3.-
Poztő cipő borjúbőr borítással, dupla talppal, meleg béleléssel 3.40
Poztő cipő legf. oroszok borítással, erős talppal, eleg. kivitel 4.-
Legf. vastör, fűzős cipő, eleg. erős kiv. meleg v. vaszonbőrű 3.50
Lf. oroszok víz. cipő, keztűbőr szar, dupla talp, melegbél. 4.-
Valódi orosz bagaria csizma. 1 darabból, teljesen vízmentes
3-szoros talppal, fűzőléllel — — — — — 8.50
Teljesen vízmentes Halm-csizma, csuklógör bűrtalppal, ha-
linával bélelv. 3-szoros talppal, térdig erős, nagyon meleg 7.-
Orosz bagaria cujos v. fűzőscipő egész vastag talppal, bárány-
bőr béleléssel, nagyon meleg kivitelben — — — — — 4.50
Női borjúbőr cipő meleg béleléssel, erős talppal — — — — — 3.-
Női posztőcipő, bőr borítással, meleg béleléssel, erős talp — — — — — 3.80
Női posztőcipő, oroszok borítással, elegáns kivitelben — — — — — 3.50
Fűzőscipő legf. zongorabőrű, prémium beszőve, báránybőr bél. 4.-
Mértéknek öngöndő a lábátul egy papirlapra való lerakással.
— Nem megjelölt előkéket saját költségemen küldöm. — Ar-
jegyzék jobb szaksz ábrával ingyen és bérmentve.

AGULAR DÁVID fia

BUDAPEST,
Deák-ter 6. sz.

Lähne-féle

nyilvános tan- és nevelő-intézet

Sopronban.

Elemi iskolával, teljes 8 osztályu gim-
náziummal és 4 osztályu reáliskolával.

Bizonyítványai államérvényesek.

Felvez új növendékeket 8 éves koruktól 18 éves
korukig. — Bővebb felvilágosítással készségesen szolgál-
az igazgatóság.

Stern, Merkel és társai

Budapest, VI., Szerecsen-utca 35. sz.

Bronz csillár-gyár

légszesz és villamvilágításhoz.

Templomesillárok minden stílusban.
Dus raktár a LEGOLCSÓBB GYÁRI ÁRAK
mellett. — Villamos világítási berendezések és villa-
mos erőtávitel.

Katalógus és költségvetés díjtalan.

